

Magnus Heunicke (S):

Jeg kan ikke forstå, hvorfor det er svært for ministeren at forholde sig til noget, som Venstres it-ordfører har sagt. Venstres it-ordfører sagde altså, at der skal sendes et kraftigt signal om, at der skal opprioriteres med hensyn til it-sikkerhedsarbejdet inden for Teknologirådets arbejde.

Jeg synes, at det vil være på sin plads, også som en gestus til det nysammensatte Teknologiråd, at signalere fra regeringens side, om det er den måde, man gerne vil have at Teknologirådet skal arbejde på, altså at man kommer med kraftige signaler om, hvilke emner rådet skal tage op.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg tror, at jeg i stedet for et kraftigt signal vil foretrække at tage det møde, der skal være med Teknologirådet forhåbentlig meget, meget hurtigt efter det aflyste møde i dag.

Magnus Heunicke (S):

Det tolker jeg sådan, at Venstres ordfører altså ikke har opbakning fra regeringens side til at komme med signaler til, hvilke emner man skal tage op fra Teknologirådets side. Er det rigtigt?

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jamen nu synes jeg, det er vigtigt, at vi er opmærksomme på, at Teknologirådet nok er uafhængigt, men jo altså også er et råd, som betjener Folketinget og i sin tid er nedsat af Folketinget, udspringer af Folketinget. Derfor er alle, ikke bare Venstres ordfører og Socialdemokratiets ordfører, men faktisk alle Folketingets medlemmer meget velkomne til at tage kontakt og inspirere Teknologirådet. Og det ved jeg for øvrigt sker. Der er udvalgsformænd, i hvert fald i dette Ting, som har meget nære relationer til Teknologirådet og er med til at inspirere, når rådet skal lave planer for de forskellige initiativer, det tager i løbet af året. Det er både hr. Magnus Heunicke og hr. Michael Aastrup Jensen meget, meget velkomne til.

Når jeg udtrykte det anderledes, er det selvfølgelig, fordi det er et råd, som jeg har temmelig meget med at gøre, og så er det klart, at jeg hellere holder et møde med dem end sender alle mulige signaler i alle mulige forskellige retninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 14:**Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand:**

»Hvad kan regeringen oplyse om forberedelsen af WTO's ministerkonference i Hongkong?«

Af Charlotte Antonsen (V), Mogens Lykketoft (S), Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Naser Khader (RV), Steen Gade (SF) og Rune Lund (EL).

(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/11 2005).

Sammen med denne sag foretoges:

3) Forespørgsel nr. F 8:**Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand:**

»Hvad kan regeringen oplyse om frihandelens negative konsekvenser for ulandene i relation til de igangværende forhandlinger i verdenshandelsorganisationen WTO, herunder EU's forhandlingsposition?«

Af Frank Aaen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL) og Per Clausen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 12/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 28/10 2005).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til torsdag den 17. november. Det er af hensyn til kommunalvalget.

Til at begrunde skal vi nu først have fru Charlotte Antonsen. Værsgo.

Kl. 13.40

Begrundelse**Charlotte Antonsen (V):**

Jeg vil gerne begrunde, hvorfor alle partierne i Folketinget har ønsket en forespørgsel om, hvad regeringen kan oplyse om forberedelserne til WTO's ministerkonference i Hongkong. Jeg skal gøre det kort.

Når man følger den offentlige debat om WTO, så kan man godt tro, at WTO alene handler om ulandsprojekter og landbrugspolitik. I virkeligheden er WTO langt bredere. Det handler nemlig om den globale handel, om verdenshandelen, og derfor er det uhyre vigtigt for alle lande i verden, at vi i WTO rykker, at man når et

resultat, og den del af historien tror jeg også godt vi kan være enige om.

Det er en sag, der optager Folketingets partier og især nu, hvor vi nærmer os mødet i Hongkong, hvor alle 48 landes delegationer inklusive det danske Folketing mødes for forhåbentlig at tage endnu et skridt i retning af frihandel i verden.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Charlotte Antonsen. Så bliver det hr. Frank Aaen for at begrunde F 8.

Frank Aaen (EL):

Ud over den fælles forespørgsel har vi ønsket en særlig forespørgsel om frihandelens negative konsekvenser for ulandene.

Når man hører debatten om WTO, kunne man tro, at forhandlingerne alene drejer sig om de rige landes landbrugsstøtte og øget markedsadgang til os for ulandene, men i de forhandlinger, der pågår, kræver EU og de andre rige lande, at ulandene drastisk sænker deres toldsats på landbrugs- og industrivarer, og at de liberaliserer deres serviceydelser.

Vi hører ofte den myte, at den bedste vej til udvikling for ulande er øget integration i verdensmarkedet, altså at de skal liberalisere, åbne deres markeder for varer og serviceydelser og investeringer, og at det vil skabe investeringer og vækst i de lande.

Men det er skudt ned i adskillige rapporter, senest fra den britiske bistandsorganisation Christian Aid, der i sommer udgav en rapport, hvor de meget grundigt har undersøgt resultaterne af handelsliberaliseringer i 32 lande i Afrika, Asien og Latinamerika. Undersøgelsen viser bl.a., at handelsliberaliseringer i de seneste 20 år har kostet Afrika syd for Sahara 272 mia. dollars, et beløb, der langt overstiger den bistand, som landene har modtaget i samme periode.

Christian Aid peger på, at uden liberaliseringens omkostninger havde ulandene kunnet betale deres gæld og derudover haft råd til både sundhed og uddannelse til deres befolkninger. Liberaliseringen er simpelt hen en kilde til fattigdom.

Det er ikke sådan, at det bare er en god politik, der i en kort periode giver nogle negative konsekvenser, som nogle siger undskyldende, nej, siger alle de rapporter, der er lavet af FN, af Christian Aid, selve grundlaget i liberaliseringerne frarøver ulandene muligheden for at udvikle deres økonomi og den sociale standard.

Det forslag til vedtagelse, vi lige har hørt, fortsætter bare ud af den samme linje. Derfor har vi et andet:

Forslag til vedtagelse

»Da de handelsliberaliseringer, der indtil videre er gennemført ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det kan ikke læses op nu, først senere.

Frank Aaen (EL):

Kan det ikke det?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nej, først efter at ministrene har ...

Frank Aaen (EL):

Har vi ikke lige hørt en ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nej, nu kommer der to ministre på talerstolen.

Frank Aaen (EL):

Undskyld, jeg har hørt forkert. Men så kommer det lidt senere, så må man vente i spænding.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det kan sagtens nås.

Så er det udenrigsministeren til at komme op og fremføre sine synspunkter.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, her har vi så beviset for, at Enhedslisten ikke hører efter, hvad der foregår på talerstolen.

Men jeg vil desuagtet først takke for de to forespørgsler. Det er jo væsentligt, at Folketinget her godt 4 uger før ministermødet i Hongkong får en grundig drøftelse om WTO, især fordi Hongkongmødet har afgørende betydning for Doharunden. Og her vil jeg så oplyse hr. Frank Aaen om, at Verdensbanken er kommet til resultater, som overhovedet ikke svarer til dem, hr. Frank Aaen kom med, og som viser, at især ulandene vil have glæde af en fri handel.

Et positivt resultat af Doharunden vil ikke blot være vigtigt for danske borgere og virksomheder, men vil række langt videre med sine glo-

bale effekter for både rige og fattige lande, som jeg netop har antydnet.

WTO-forhandlingerne drejer sig om at give verdensøkonomien et skub fremad, om at give udviklingslandene bedre mulighed for at få del i de positive sider af globaliseringen, om at skabe bedre rammebetingelser for samhandel på verdensplan. Runden er dermed en vigtig mulighed for at modgå de tendenser til neoprotektionisme, som vi desværre har set alt for meget af på det sidste. Af alle disse grunde må Hongkongmødet ikke slå fejl.

Kl. 13.45

For blot 2 uger siden var der faktisk en alvorlig risiko for, at man slet ikke fik noget Hongkongmøde. Forhandlingerne truede med at gå i stå; bl.a. hjulpet af en aktiv dansk-svensk indsats lykkedes det dog Kommissionen at samle opbakning i EU til at fremlægge et nyt udspil, som indeholder et vidtgående tilbud om markedsåbning for landbrugsprodukter.

EU har dermed bidraget konstruktivt til forhandlingerne på et tidspunkt, hvor alt så ud til at være låst fast. Ganske vist har det været så som så med den fulde anerkendelse af EU's nye udspil, men kritikken af udspillet var selvfølgelig at forvente: Mere vil have mere.

EU har imidlertid nu vist vilje til at forhandle og har dermed atter fået rettet blikket mod Hongkong. I den forbindelse har jeg også bidt mærke i, at både WTO's generaldirektør Lamy og USA's chefforhandler Portman har anerkendt, at EU har strakt sig langt for at bidrage til forhandlingerne. Der er dog ingen tvivl om, at USA, især Kongressen, ønsker mere, men vi ønsker også mere fra USA. G20-landene ønsker også mere, men vi ønsker også mere af G20-landene.

Med tilbud om en gennemsnitlig toldsænkning for landbrugsprodukter på 46 pct. er EU gået langt videre end de tidligere foreslåede 25 pct. EU har i den forbindelse foreslået, at 8 pct. af toldlinjerne behandles som såkaldt følsomme produkter, hvor toldreduktionerne bliver mindre end for de øvrige landbrugsvarer. Regeringen vil dog fortsat arbejde for, at der bliver tale om en substantielt forbedret markedsadgang til EU for landbrugsprodukter, også for så vidt angår kategorier følsomme produkter.

Selv om runden fortsat er på sporet, er der naturligvis ingen garanti for, at vi får et positivt resultat i Hongkong. Der er alt for mange aktører til, at man kan garantere noget som helst, og det bliver uden tvivl et vanskeligt møde, som kan

vippe til begge sider. Men vores tilgang er uændret. Vi ønsker fortsat et ambitiøst og substantielt resultat, som sikrer udviklingslandenes integration i den globale økonomi.

Men runden drejer sig jo også om, hvad Europa og Danmark skal leve af i fremtiden. Der skal skabes markedsåbninger og bedre handelsregler på fremtidens markeder, så også danske virksomheder får gavn af en fair og fri verdenshandel, hvor vi så kan udnytte vores komparative fordele og moderne økonomi. Danmark har jo verdens bedste erhvervs klima ifølge The Economist Intelligence Unit, og det skal selvfølgelig udnyttes.

Derfor må WTO's 148 medlemslande i Hongkong nå til enighed om præcise rammer og tal for de videre forhandlinger om især landbrug, tjenesteydelser og industritold, så den afsluttede fase i Doharunden kan gå i gang. Hvis vi når dertil i Hongkong, så bør det være muligt at afslutte hele Doharunden i 2006.

Men hvor langt er vi så? Ja, der forhandles jo stadig væk intensivt, og efter at EU's udenrigsministre havde møde i går om WTO-forhandlingssituationen, havde kommissæren møde senere samme aften med en række nøglelande. Håbet er, at der om en uges tid vil være enighed om en første skitse til Hongkongmødet. Men under alle omstændigheder må vi være indstillet på, at der i Hongkong stadig vil være mange knaster, der skal høvles væk på de fem hovedområder, som er: landbrug, industritold, tjenesteydelser, WTO's regler og udvikling.

Landbrugsliberaliseringen er en central målsætning for Doharunden, og vi støtter bestræbelserne i WTO-forhandlingerne på at forbedre markedsadgangen for landbrugsvarer samt at reducere og afvikle handelsforvridende intern støtte og udfase handelsforvridende eksportstøtte.

Jeg vil godt bemærke vedrørende Enhedslistens forespørgsel, at regeringen er meget opmærksom på, at liberaliseringen på landbrugsområdet *kan* skabe problemer for de fattigste fødevarieimporterende udviklingslande, fordi priserne på landbrugsvarer *kan* stige, når støtteordningerne, der har holdt priserne kunstigt nede, bortfalder. Hvis det sker, må disse lande have mulighed for støtte i overgangsperioden, indtil Doharunden også for dem bringer de fordele, som er meningen med forhandlingerne, og det vil jeg komme tilbage til.

EU's midtvejsreform for landbrugspolitikken for 2003 giver EU gode muligheder for i WTO at

forhandle reduktion af den handelsforvridende interne støtte. Midtvejsreformen gør støtten uafhængig af, hvad der produceres, og skaber dermed mindre handelsforvridning. Med det nye udspil fra USA og EU, som lægger op til 60-70 pct.s reduktion af den handelsforvridende interne støtte, er der skabt perspektiv for en substantiel global sænkning af støtteniveauet.

EU lægger også op til en parallel udfasning af alle handelsforvridende eksportstøtteordninger. Vi arbejder for, at der i Hongkong aftales en klar og hurtigst mulig termin for udfasning af alle eksportstøtteordninger, som så også bør være gennemført, senest 5 år efter at Doharunden træder i kraft. Det vil dog bl.a. kræve, at man fra amerikansk side er villig til at matche EU's tilbud om udfasning. Ellers er der jo ikke parallellitet.

KL 13.50

Regeringen vil også fortsat arbejde for, at alle udviklede lande skal give markedsadgang for alle produkter for de mindst udviklede lande, svarende til EU's alt undtagen våben-ordning. EU har som bekendt også foreslået, at de mindst udviklede lande skal have mulighed for at få en fri omgang, a round for free, hvorved de helt vil kunne undgå at påtage sig nye forpligtelser over for ilandene.

Disse EU-tilbud bør man huske på, når man hører kritik af EU's markedsadgangstilbud på landbrugsområdet. EU er jo allerede langt den største aftager af landbrugsprodukter fra de fattigste udviklingslande. Europa importerer mere end 70 pct. af de fattigste landes landbrugseksport, altså mere end USA, Canada, Japan og Australien importerer tilsammen.

Så er der forhandlingerne om industritold, et område hvor EU og Danmark har klare offensive interesser.

Eliminering eller reduktion af toldsatter er væsentligt for danske produkters konkurrencemuligheder på udenlandske markeder. Der vil her kunne blive tale om reelle velfærdsgevinster for det danske samfund.

Der venter også betydelige gevinster i toldsænkning udviklingslandene imellem til fordel for Syd-Syd-handelen, som jo ikke rigtig er bragt til at fungere. Især mellemindkomstlandene bør derfor bidrage til runden ved at sænke deres told, alt andet ville være urimeligt og uholdbart.

Der må i Hongkong opnås enighed om de første vigtige skridt til mere konkrete forhandlinger, nemlig en formel for toldreduktion, som

kan danne grundlag for markedsåbning på industriområdet. EU's ønske for denne formel er, at den både sikrer størst reduktion af de højeste toldsatter, og at det bliver de anvendte toldsatter, som beskæres. Kun derved skabes reelt yderligere markedsadgang.

Så er der tjenesteydelserne. Det er jo også et meget vigtigt forhandlingsområde, hvor vi har stærke offensive interesser. I Danmark tegner tjenesteydelserne sig for to tredjedele af omsætningen og tre fjerdedele af beskæftigelsen. I EU bidrager handelen med tjenesteydelser mere til økonomien end industrien og landbruget tilsammen, og servicesektorens økonomiske betydning er stigende.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har analyseret perspektiverne i en WTO-aftale og vurderer, at danske tjenesteydelseserhverv vil kunne opnå i hvert fald en årlig værditilvækst på ca. 4 mia. kr. og 2.000 nye job. På globalt plan vil velfærdsstigningen i bedste fald kunne udgøre 115-220 mia. euro.

Det hidtidige forhandlingstempo har været skuffende, og EU har derfor nu sammen med andre større WTO-medlemmer lagt sig i selen for at finde nye måder at forhandle på med mere ambitiøse målsætninger, så tjenesteydelserne får den vægt i runden, som er nødvendig for et samlet resultat.

Forhandlingerne om forbedringer af WTO's regelsæt omfatter bl.a. antidumping, som er et af de mest benyttede defensive handelsinstrumenter, især anvendt af USA, men også af EU og større udviklingslande som Kina og Indien.

For regeringen er det vigtigt, at WTO's defensive handelsinstrumenter kun anvendes i få, velafgrænsede situationer, så de ikke undergraver den markedsadgang, som skal blive et reelt resultat af runden. I Hongkong bør der skabes enighed om, hvordan den sidste fase af forhandlingerne konkret tilrettelægges med henblik på at skabe bedre og mere transparente regler for de defensive instrumenter.

Vi havde før Cancún fire Singaporeemner, og nu har vi efterhånden kun et tilbage, det er handelslettelse. De andre er droppet efter indstilling fra ulandene. Handelslettelse drejer sig om at forenkle og harmonisere told- og andre handelsprocedurer, som er omfattet af WTO's regler.

Mens toldsatterne har været faldende, udgør bureaukratiske procedurer fortsat en stor hindring for international handel. Beregninger har vist, at uhensigtsmæssige og utidssvarende toldprocedurer kan koste op til 15 pct. af en vares

værdi. Det er derfor positivt, at forhandlingerne om handelslettelse indtil videre er gået ganske godt.

For Danmark er det afgørende, at udviklingslandene som resultat af runden opnår yderligere markedsadgang og bistand til fuldt ud at udnytte denne adgang til fremme af deres integration i det multilaterale handelssystem. Det gælder særlig sektorer, hvor udviklingslandene har eksportpotentiale, ikke mindst inden for landbrug og tekstiler.

EU har ydet langt hovedparten af bidragene til WTO's trustfond for handelsrelateret bistand. EU har også gennem mange andre kanaler støttet udviklingslandene til bedre at varetage deres interesser under handelsforhandlinger, til bedre at udnytte den opnåede markedsadgang og til bedre at overkomme hindringer for øget eksport.

Ikke mindst har Danmark og Sverige ført an i arbejdet med at styrke den integrerede ramme for handel og udvikling, som også bliver et tema i Hongkong.

Kl. 13.55

Lad mig endvidere nævne bomuldsinitiativet, som Danmark støttede, og dialogen med de 20 afrikanske lande under det nordiske Afrika-initiativ.

EU inklusive medlemsstater har i perioden 2001-2003 ydet mere end 3,4 mia. amerikanske dollars i handelsrelateret bistand. Det er mere end halvdelen af denne bistand på verdensplan. Under G8-topmødet i Gleneagles gav kommissionsformand Barosso tilsagn om at øge Kommissionens årlige bidrag fra 800 mio. euro til 1 mia. euro.

Men vi må jo nu konstatere, at den brede runde, som EU oprindeligt havde ønsket, med stor vægt ikke blot på markedsåbning og udviklingslandenes rolle, men også på udbygning af reglerne for international handel ikke længere er på dagsordenen. Men i denne omgang kan mindre jo også gøre det, og selv et begrænset resultat vil kunne få stor betydning for udvikling, for verdensøkonomien og for danske borgere og virksomheder. Regeringen vil derfor som sagt arbejde hårdt for, at Hongkongmødet lykkes.

For hvad er alternativet til et vellykket Hongkongmøde? Det er et resultatløst møde. Og et resultatløst møde vil sætte spørgsmålstegn ved, om WTO overhovedet kan bruges til noget. Herefter vil der blive indgået en masse bilaterale og regionale aftaler, og tvistbilæggelsessystemet vil jo så forvitte. Vi risikerer at miste et vigtigt mul-

tilateralt forum til løsning af tvister og handelsproblemer i verden.

Det er på et uheldigt tidspunkt, netop nu hvor globaliseringen for alvor tager fat, og hvor neoprotektionismen vinder frem. Netop i denne situation er det afgørende, at vi sikrer fremgang i handelsforhandlinger på ministermødet i Hongkong. Alle vil blive tabere og især udviklingslandene, på trods af hvad Enhedslisten startede med at sige, hvis Hongkongmødet resulterer i, at der skabes tvivl om, at multilaterale løsninger på vores handelsspørgsmål er vejen frem.

Udviklingsministeren vil redegøre for, hvorledes vi bedst sikrer, at handelspolitikken og bistandspolitikken supplerer hinanden.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Udenrigsministeren har netop redegjort for WTO-forhandlingernes globale perspektiv og EU's arbejde for bedre rammebetingelser for verdenshandelen og imod neoprotektionisme.

Jeg vil tage udgangspunkt i de overordnede linjer i forhandlingsforløbet og forsøge at perspektivere WTO-forhandlingerne ud fra et udviklingssynspunkt. Doharunden kaldes jo som bekendt en udviklingsrunde. For regeringen betyder det, at der skal tages særligt hensyn til udviklingslandene i forhold til alle WTO-forhandlingsemnerne. Udvikling skal ikke behandles særskilt og isoleret fra den samlede forhandlingskontekst, men som en integreret del heraf. For de fattige lande er der et langt større udviklingspotentiale i en god aftale for især landbrug, end der er i løfterne om mere udviklingsbistand. På den anden side er udviklingsbistand en effektiv løftestang, der kan hjælpe udviklingslandene med at udnytte globaliseringens positive potentiale.

For regeringen drejer det sig om at sikre et resultat, der er til fordel for alle lande, Danmark eller Djibouti, Sverige eller Singapore. Én interesse har vi imidlertid alle tilfælles, og det er en velfungerende verdenshandelsorganisation og en regelbaseret, gennemskelig og ikke mindst afbalanceret liberalisering af den internationale handel. Kun gennem en balanceret forhandlingsproces kan vi sikre, at udviklingslandene støtter en positiv og snarlig afslutning på forhandlingerne. Kun gennem et balanceret forhandlingsresultat kan vi sikre, at alle får bedre handelsregler og øget markedsadgang. Men vi må ikke stikke os selv blå i øjnene. Et positivt

resultat i Hongkong er stadig usikkert, og et forhandlingssammenbrud kan ikke udelukkes.

Der er meget på spil. Lige nu er det en målsætning i sig selv, at forhandlingerne i WTO ikke afspores i Hongkong med dertil hørende efterfølgende krise for det multilaterale handelssystem, sådan som udenrigsministeren netop beskrev det.

Den største udfordring i Dohaforhandlingerne er i øjeblikket landbrugsområdet. Tidligere frihandelsrunder har ikke ført til væsentlige liberaliseringer på landbrugsområdet, så der er nok at tage fat på.

Som udviklingsminister vil jeg gerne understrege, at liberaliseringer på landbrugsområdet er afgørende for, at liberaliseringerne reelt vil føre til en bæredygtig udvikling i de fattigste lande, økonomisk, socialt og miljømæssigt. I udviklingslandene er landbrug den altdominerende sektor. Det ses tydeligt, når man rejser rundt i Afrika; landbrug repræsenterer gennemsnitligt omkring 40 pct. af bruttonationalproduktet og 35 pct. af eksporten, og landbrug beskæftiger mellem 50 og 70 pct. af befolkningen.

Kl. 14.00

Verdensbankens beregninger har vist, at gevinsterne ved et udviklingsvenligt resultat af Doharunden langt overvejende vil komme fra landbrug, og især udviklingslandene vil høste de største fordele ved liberaliseringer på landbrugsområdet, liberaliseringer, der både skal omfatte reduktion af landbrugsstøtten og øget markedsadgang.

Som et af de mest handelsliberale og udviklingsvenlige lande i EU presser Danmark på for hurtigst mulig reduktion af handelsforvridende støtteordninger i ilandene. De nye udspil fra USA og EU har gødet grunden for en global sænkning af den handelsforvridende interne støtte og på længere sigt fuld afvikling. EU har også lagt op til parallel udfasning af alle handelsforvridende eksportstøtteordninger.

Regeringen vil arbejde for, at der i Hongkong opnås enighed om en fast termin for udfasning af alle eksportstøtteordninger, og at udfasningen skal være gennemført senest 5 år efter Doharundens ikrafttræden. Det vil dog bl.a. kræve amerikansk vilje til at matche det tilbud om udfasning, som EU fremsatte sidste sommer.

Et godt eksempel på handelsforvridende støtte er bomuld. Bomuldsproducenter i USA og EU modtager store produktionstilskud, der reelt holder verdensmarkedsprisen nede og gør udviklingslandenes bomuldsproduktion til en un-

derskudsforretning. Det er et klassisk eksempel på, at markedet ikke kan fungere som regulator, når produktionsstøtte forhindrer udnyttelse af landenes komparative fordele. Fra dansk side gør vi, hvad vi kan for at få afviklet denne handelsforvridende støtte.

Sammen med ligesindede lande støtter vi f.eks. de vestafrikanske bomuldsproducerende lande i deres forsøg på at sætte deres særligt vanskelige situation på WTO-dagsordenen, og vi bruger samtidig den danske udviklingsbi-stand på mere utraditionel vis til at støtte op om indsatsen; f.eks. hjælper Danmark med at styrke de fattigste landes forhandlingskapacitet ved WTO i Genève. Mange af dem må klare sig med en enkelt forhandler, der skal dække et væld af møder om ofte komplicerede tekniske emner. Vi støtter også en organisation, der yder hjælp i form af baggrundsinformation til forhandlerne, og vi støtter en institution i Genève, der yder retshjælp til udviklingslande, der indgår i tvister i WTO-systemet.

For mig er der ikke nogen tvivl om, at international handel kan blive en vækstmotor, hvis udviklingslandene får mulighed for at udnytte globaliseringens potentiale. Det kræver øget adgang til markederne i Nord, men også til de mere velstillede lande i Syd, og det kræver forbedringer af de indviklede og restriktive oprindelsesregler, som EU og andre industrialiserede præferencerordninger er præget af.

EU er Afrikas vigtigste handelspartner, og EU's handelspolitik er derfor af helt afgørende betydning for den økonomiske udvikling i Afrika. »Alt undtagen våben«-initiativet har givet EU en global førerposition i sammenkædningen af handel og udvikling. Aftalen giver de mindst udviklede lande told- og kvotefri adgang til EU's marked.

USA har også en præferenceordning for Afrika, der med småjusteringer og politisk vilje kan udbygges til at modsvare »Alt undtagen våben«-initiativet.

Lad mig give et eksempel på forskellene mellem EU's og de amerikanske ordninger, der begge principielt giver told- og kvotefri markedsadgang for de mindst udviklede afrikanske lande. Håndtasker og lædervarer fra Tanzania kan indføres told- og kvotefrit i EU. Under den amerikanske præferenceordning har tanzaniske tasker principielt også fri markedsadgang, men her gælder en række undtagelser. De tanzaniske tasker pålægges toldsatser på mellem 5 og 10 pct.,

inden de får lov at krydse USA's grænser. Det er urimeligt.

Kl. 14.05

Fra dansk side vil vi derfor sammen med de øvrige EU-lande presse på for, at USA, men også Japan og andre industrialiserede lande forbedrer de fattige landes markedsadgang, så den kommer til at gælde for alle produkter. Vi vil kort sagt gerne knæsette »Alt undtagen våben«-princippet i Hongkong.

Jeg vil dog ikke lægge skjul på, at der stadig er god plads til forbedringer i EU's »Alt undtagen våben«. Regeringen arbejder for, at initiativet udvides til at omfatte alle lande i Afrika syd for Sahara. Vi ønsker også et opgør med de oprindelsesregler, der fortsat forhindrer udviklingslandene i at udnytte EU-initiativet fuldt ud.

Som jeg sagde indledningsvis, arbejder regeringen på at sikre et runderesultat, der vil være til alle landes fordel. Ikke desto mindre har der været meget snak om kompensation, både i den danske offentlighed og i internationale sammenhænge.

Lad mig slå fast, at regeringen finder det en anelse præmaturligt at tale om tabere og vindere, inden vi har et forhandlingsresultat. Og jeg vil gerne advare imod overvejelser om at anvende udviklingsbistanden til, om jeg så må sige, at købe fattige landes accept af et forhandlingsresultat, der ikke er til deres fordel.

For mig er der to centrale aspekter i kompensationsdebatten: dels behovet for økonomisk bistand i forbindelse med økonomiske strukturtilpasninger, dels kompensation som følge af forventningen om tvungne toldnedsættelser og dermed offentlige indtægtstab for især de fattigste lande.

Det vil være nødvendigt for nogle udviklingslande at gennemføre økonomiske omstillingsprocesser efter indgåelse af en WTO-aftale. Det skyldes bl.a. fordelene ved, at udviklingslandenes frie markedsadgang bliver mindre, når toldsatserne ved en generel liberalisering også bliver lavere for andre lande. Men det vil ikke være hensigtsmæssigt at tilbyde kompensation for denne præferencerrosion, fordi det vil fastholde udviklingslandene i økonomiske strukturer, der ikke er bæredygtige på længere sigt. Vi skal derfor i stedet hjælpe udviklingslandene med at indrette deres økonomier, så deres fremtidige udvikling bliver baseret på de komparative fordele og ikke på kunstige præferencesystemer.

Jeg har under den seneste forespørgselsdebat i juni måned her i Folketinget tilkendegivet, at vi fra dansk side klart og entydigt støtter op om de fattigste afrikanske landes ønske om at undgå nye WTO-forpligtelser, herunder reduktion af toldsatser, førend deres økonomier er parate til det.

Hvis Doharunden bliver »en gratis omgang«, altså »a round for free«, hvor de fattigste udviklingslande ikke forpligter sig til nye toldnedsættelser, bliver der heller ikke et offentligt indtægtstab at kompensere, det siger jo sig selv.

Men det er vigtigt, at vi ikke lader de fattigste udviklingslande udnytte denne fribillet. Opretholdelsen af toldsatserne må ikke blive en sovende pude for hjemlige producenter eller en pengemaskine for offentlige myndigheder. Lad mig give et konkret eksempel i form af Ghanas høje toldsatser på importerede frosne kyllinger. Toldsatserne er udtryk for, at Ghanas regering ønsker at lade nationale producenter udvikle deres hjemmemarked, hvor konkurrencen er hård fra importerede frosne kyllinger, herunder kyllinger produceret med EU-tilskud. Samtidig har Ghanas regering en god indtægt fra toldsatserne til finansieringen af de offentlige budgetter, som på kort sigt kan være vanskelig at erstatte. Derfor skal Ghana undgå at blive »en gratis omgang«, hvor Ghana ikke bliver nødt til at påtage sig reduktioner af toldsatserne, førend dets økonomi er parat til det.

Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at jeg fuldt ud deler bekymringen over de potentielle konsekvenser for de fattige lande, der er afhængige af import af fødevarer. Hvis det lykkes os at afvikle en stor del af de rige landes landbrugsstøtteordninger, vil verdensmarkedspriserne på fødevarer formentlig stige. Der er ingen tvivl om, at også landmændene i de fattigste lande vil nyde godt af de høje verdensmarkedspriser, der på sigt kan være med til at sætte skub i udviklingen i landbrugssektoren, men på kort sigt kan de mindst udviklede lande, der er netfødevarerimportører, komme i klemme.

Som det fremgår af strategien for handel, vækst og udvikling, er regeringen villig til at se nærmere på mulighederne for at støtte de mindst udviklede lande, der ellers måtte blive ramt af en WTO-aftale.

Kl. 14.10

Danmark yder i år 50 mio. kr. i multilateral handelsrelateret udviklingsbistand. Bl.a. støtter vi den integrerede ramme, altså Integrated Framework, et samarbejde mellem seks internatio-

nale organisationer, bl.a. Verdensbanken, IMF og WTO, 15 bilaterale donorer og en lang række udviklingslande.

Formålet med Integrated Framework er at hjælpe de mindst udviklede lande med at tænke handel ind i deres overordnede økonomiske politikker og nationale fattigdomsstrategier. Det skal hjælpe landene med at anlægge en langsigtet tilgang og omstille deres økonomiske strukturer, så de bedre kan udnytte liberaliseringernes mange muligheder.

Som led i afslutningen på Dohaforhandlingerne er Danmark indstillet på at medvirke til en betydelig udvidelse af Integrated Framework. Jeg tænker her på verdensbankinitiativet, hvor op til 200-400 mio. US-dollar i handelsrelateret bistand vil kunne kanaliseres gennem Integrated Framework. En forudsætning vil naturligvis være, at der kan etableres en forsvarlig institutionel ramme for det udvidede Integrated Framework.

Samtidig må vi ikke glemme, at der findes en række andre multilaterale initiativer, der støtter udviklingslandenes forhandlingskapacitet og integration i verdensøkonomien.

Jeg vil gerne vende tilbage til Verdensbankens beregninger. Her har jeg hæftet mig ved, at et udviklingsvenligt forhandlingsresultat forventes at kunne reducere antallet af fattige med 8 pct. i 2015. Det er 140 millioner mennesker, mænd, kvinder og børn, og halvdelen af dem vil bo i Afrika. Jeg synes, at lige præcis dette tal siger alt om vigtigheden af den opgave, vi står over for.

Men forbindelsen mellem handel og udvikling er ikke automatisk, og her gør dansk udviklingsbistand en reel forskel. Dansk bistand er et vigtigt redskab til fremme af et konkurrencedygtigt erhvervsliv i danske programsamarbejdslande.

Jeg har i de relevante strategier på udviklingsområdet identificeret en række områder, hvor Danmark har kapacitet og erfaringer til at hjælpe. Vi vil arbejde for, at handel og vækst fremover bliver en integreret del af landenes fattigdomsstrategier; vi skal bidrage til, at rammerne for at drive erhverv i udviklingslandene forbedres, så landene får noget at handle med; og vi skal støtte de fattigste udviklingslandes omstillingsprocesser, så afhængigheden af særlige støtteordninger og markedspræferencer kan afvikles.

Forberedelserne af ministermødet i Hongkong er ved at gå ind i sin afgørende fase. Jeg er

derfor i løbende dialog med mine europæiske kolleger om udviklingsperspektiverne af Dohadagsordenen. På det uformelle udviklingsministermøde i sidste måned drøftede vi bl.a., hvordan vi kan sikre fortsat fokus på afrikanske problemstillinger og ønsker, og vi er i EU enige om at fortsætte presset for liberalisering på landbrugsområdet. Derudover er en række sideaktiviteter under forberedelse i Hongkong. Bl.a. overvejes det at lade Verdensbanken gennemføre et kickoffseminar, der kan sætte skub i bestræbelserne på at etablere det, jeg taler om omkring Integrated Framework, for multilateral handelsrelateret udviklingsbistand.

Udenrigsministeren og jeg overvejer også at invitere til møde i Det Nordiske Afrika Initiativ i kanten af WTO-ministerkonferencen. Det Nordiske Afrika Initiativ er et dialogforum, der er oprettet på dansk initiativ for at sikre en løbende dialog mellem nordiske og afrikanske ministre på handels- og udviklingsområdet. Jeg håber, at konferencen kan bidrage til at sikre en fortsat fælles forståelse af de komplekse sammenhænge mellem handel og udvikling.

Fælles forståelse vil være afgørende for fremdriften i Doharunden. Der er for meget på spil til, at vi må lade Hongkongmødet falde på gulvet. Handel er den bedste form for hjælp til selvhjælp, vi kan give verdens fattigste lande. De største tabere ved et manglende resultat i Hongkong vil være de fattigste lande. Det er hyklerisk at give bistand med den ene hånd og samtidig opretholde handelshindringer og landbrugsstøtte med den anden.

Regeringen vil arbejde for at fremme et positivt udfald af Doharunden, som er til fordel for alle.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ministeren for udviklingsbistand. Så er det fru Charlotte Antonsen som ordfører for forespørgerne.

Kl. 14.15

Forhandling

Charlotte Antonsen (V):

Ifølge EU's handelskommissær, Peter Mandelson, afgøres WTO-mødets skæbne i denne uge, og derfor er det jo en fantastisk veltimet forespørgsel, vi har i dag, for på baggrund af det udspil, der er kommet fra EU, og de svar, vi så må formode kommer fra amerikanerne, australier-

ne, brasilianerne og andre, ja, så får vi en idé om, hvorvidt det har en chance i Hongkong, om vi har en chance for, at vi får et WTO-resultat om en måneds tid.

Det er utrolig vigtige forhandlinger både for Danmark, altså for vores eget land, og også, som vi allerede har hørt meget om fra de to ministre, for de allerfattigste lande i verden.

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren og udviklingsministeren for to meget grundige besvarelser, hvor man – om jeg så må sige – kom hele vejen rundt. Det er klart, og det kan vi også se det af den offentlige debat, at det er emner, som optager mange mennesker her i landet. Det hænger nok sammen med, at vi er et relativt velstående land og derfor også har blik for, at man så naturligvis har en særlig forpligtelse til at hjælpe de mennesker i verden, der har knap så gode muligheder.

Danmark er et traditionelt frihandelsland uden protektionisme, og derfor er vores virksomheder som udgangspunkt godt stillet i forhold til en fri international konkurrence. Vi har med andre ord klare interesser i, at verdens toldmure rives ned. Det vil gavne os, det vil gavne vores udenrigshandel, og dermed vil det gavne beskæftigelse og velstand.

I de seneste uger har WTO-drøftelserne drejet sig meget om landbrugspolitik. Det er naturligt, for det er her, knasterne er i de aktuelle forhandlinger. Men for Venstre er det vigtigt at understrege, at WTO, verdens frihandelsorganisation, handler om alle typer af varer, landbrug samt industri og service. Vi skal huske, at over 90 pct. af verdenshandelen i dag er industri og service, mens handel med landbrugsvarer kun udgør ca. 10 pct.

For Danmark er det af overordentlig stor betydning, at vi også får gennemført væsentlige reduktioner af told på industrivarer og serviceydelser, fordi vi her har et meget stort vækstpotentiale. Det er så også, hvad vi forventer os af WTO-mødet i Hongkong.

Når vi er kommet mere overens med de andre lande som USA, Australien og Brasilien om landbrugsspørgsmålet, er det vores klare forventning, at vi skal tage fat på en omfattende reduktion af de toldbarrierer, der stadig væk er inden for industri- og servicesektoren. Her må lande som Brasilien og Indien, der i dag står økonomisk langt stærkere end tidligere, også levere varen. Det vil være i alles interesse.

EU har taget store skridt for at liberalisere landbrugssektoren, og nu er det altså andre lan-

de, der må svare ved at gå med til en reduktion af toldmurene på industri- og serviceområdet.

I EU har vi for længst helt fjernet tolden på import fra de allerfattigste lande i verden, så vi kan lette handelen med alt undtagen våben. Sådan et princip må de mere velstående lande i verden også fremover efterleve. Derfor er situationen den i dag, at langt den største handelspartner for de afrikanske lande er EU. EU importerer over 70 pct. af de fattige landes eksport, og det er mere end USA, Canada, Japan og Australien tilsammen. Jeg synes, der er grund til at understrege det, selv om udenrigsministeren allerede har nævnt de tal, for det viser altså, at vi i EU er gået meget langt, især når vi taler om frihandel med de allerfattigste lande i verden, som jo har større behov end andre. Der er behov for, at resten af verdens rigeste lande også kommer frem på banen, når det drejer sig om frihandel.

Også internt i Afrika er der behov for, at tolden reduceres. 70 pct. af den told, som ulandene betaler, går til andre ulande, og det er klart, at ulandene på sigt har en stor interesse i, at deres indbyrdes handel også kan lattes.

Som sagt har debatten i den sidste tid fokuseret meget på landbruget og på ulandenes muligheder. Det er forståeligt. Mennesker i Afrika lever økonomisk et frygtelig usselt liv. I den rige del af verden må vi gøre, hvad vi kan for at hjælpe med til, at mennesker overalt i verden kan få et bedre liv. Vort mål er at reducere fattigdommen væsentligt i den del af verden.

For at det kan ske, må landene selv bidrage ved at få gang i deres egne økonomier. Sker det, vil der komme vækst og velstand. Handel er alfa og omega i de bestræbelser. Efter Murens fald er der blevet skabt langt bedre grobund for, at de fattigste lande i bl.a. Afrika kan udnytte de muligheder, som den frie handel giver.

Kl. 14.20

Der er i dag ingen tvivl om, at de lande, der integreres i den globale økonomi, vokser hurtigere end de lande, der vælger at isolere sig.

Afrika er ved at bevæge sig i retning af markedsøkonomi. Det går trægt, men alligevel betyder det, at de afrikanske lande i dag og i de kommende år får langt bedre muligheder for at skaffe sig økonomiske fordele af en mere fri verdenshandel.

Selv om alle lande på længere sigt har en klar fordel af øget samhandel, ønsker vi alligevel i Venstre, at de fattigste lande fortsat får mulighed for at beskytte deres egen landbrugsproduktion. Ligesom EU-landene i starten beskytte-

de deres landbrugsproduktion ved hjælp af en høj toldmur over for resten af verden, skal de fattigste lande også have mulighed for beskyttelse, indtil deres landbrugsproduktion bedre kan klare sig på det frie marked.

Det er også vigtigt at arbejde for en kompensationsordning for de fattigste lande. Hvis vi kommer igennem med store reduktioner af landbrugsstøtten, kan det føre til, at verdensmarkedsprisen for visse fødevarer stiger. Det vil så ramme de allerfattigste lande, der må bruge en større del af deres indkomst til fødevarer. Det er rimeligt, at disse lande får hjælp til at forbedre deres markedsøkonomi og styrke den produktive sektor, som vi netop også har hørt udviklingsministeren tale for.

Det er ikke let. Der forestår svære forhandlinger. Der er 148 lande i WTO, og det kræver enstemmighed, før vi kan blive enige. Der er altså ikke ligesom i EU mulighed for kvalificerede afstemninger. Alle lande skal simpelt hen sige ja til et resultat, før vi har et færdigt resultat i Hongkong.

Vi startede i efteråret 2001 i Qatar, det er altså ca. 4 år siden. I Cancún fik vi et tilbageslag, fordi man ikke kunne komme videre i midtvejsforhandlingerne. Nu går det så igen, og der er håb forude, som vi lige har hørt de to ministre sige. Vi håber i Venstre stærkt, at det vil lykkes, og at vi ikke ligesom ved den forrige runde, nemlig Uruguayrunden, skal vente 8 år, før vi får et resultat, men at vi denne her gang allerede efter 4 år vil kunne nå et fornuftigt resultat, der kan gavne verdenshandelen.

Til sidst: I Venstre er vi glade for at kunne fremsætte et forslag til vedtagelse fra alle partier i Folketinget undtagen Enhedslisten. Det er af meget stor betydning, at vi har et bredt dansk mandat, når forhandlingssituationen i øvrigt er så vanskelig, som den er, for det betyder, at når vi nu rejser til Hongkong, kan vi være positive og konstruktive i vores indsats for at nå et resultat.

Så jeg vil gerne på vegne af Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Regeringen opfordres til at arbejde for, at
– der i Hongkong opnås reelle fremskridt på alle forhandlingsområder,

- der under hensyntagen til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og udviklingslande sker afvikling af handelsforvridende landbrugsstøtteordninger og yderligere markedsåbning,
- EU medvirker til yderligere fremskridt på landbrugsområdet ved at fastholde og udbygge sine tilbud, herunder medvirke til en parallel udfasning af alle eksportsubsidier snarest muligt og senest 5 år efter ikrafttræden af resultatet af Doharunden og til reduktion af toldsatter på landbrugsvarer, så de højeste toldsatter reduceres mest og maksimalt for tropiske landbrugsprodukter, samt at eskalerende industritold undgås,
- de fattigste udviklingslande ikke pålægges nye WTO-forpligtelser og fattige lande, der ellers taber på aftalen, kompenseres,
- alle lande får mulighed for at drage fordel af en WTO-aftale, f.eks. ved særlig og differentieret behandling samt hjælp til kapacitetsopbygning og styrkelse af produktive sektorer,
- »alt undtagen våben«-initiativet søges forbedret og tilbydes af alle ilande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 6).

Kl. 14.25

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nogle spørgsmål, men jeg skal lige først oplyse, at der nu er fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herfter i forhandlingen.

Der er foreløbig et enkelt spørgsmål til fru Antonsen fra hr. Steen Gade.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Charlotte Antonsen, om hun ikke er mere bekymret for situationen, end jeg synes det fremgik af hendes tale. Jeg synes i det hele taget, at der lidt er en stemning af, at nu har EU leveret, og så skal vi snakke om amerikanerne og de andre skurke, der er her i den her diskussion. Det er jo fair nok at snakke om dem, men er der ikke for lidt fokus på de problemer, vi faktisk stadig har i EU?

Jeg tænker specielt på, hvordan fru Charlotte Antonsen har det med, at vi i EU fører flere og flere områder ind under begrebet særligt følsomt område. Så vidt jeg har forstået, har vi fjerkræ, oksekød og nu også sukker i de områder, hvor vi ikke vil leve op til det løfte, vi har givet, om de store toldnedsættelser.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jamen altså, vi er i Venstre bekymrede for frihandelen. Vi mener faktisk, at verdens lande, også de fattigste, vil have meget, meget stor gavn af den totale frihandel, men at det tager tid. Og vi ved jo godt, at det ikke altid er så let på landbrugsområdet i EU, som vi gerne så det fra dansk side.

EU er kommet med et udspil, som hedder, at 8 pct. skal friholdes som særligt følsomme områder. Vi havde da gerne set, at det tal var lidt lavere, men vi er jo nødt til at forholde os til realiteten, og realiteten er, at vi er 25 lande, der har kunnet enes, og det er altså et godt skridt. Når 148 lande i sidste ende skal være enige, så er det altså ret vigtigt, at vi, de 25 i EU-kredsen, kan holde sammen. Og så er vi nødt til at gå på kompromis.

Det, der er helt afgørende, er, at sigtelinjen er den korrekte, at vi altså går i retning af en øget frihandel, og det mener jeg vi gør med EU's sidste udspil.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Når jeg spørger Venstres ordfører, så er det, fordi jeg vil spørge, om Venstre ikke også er forberedt på, at EU kan blive nødt til – jeg synes det ville være godt – at give yderligere indrømmelser, og at et af de store problemer kommer, når det går op for de andre, vi forhandler med, at for nogle af de allervigtigste produkter vil vi slet ikke leve op til det løfte om toldnedsættelse, som vi har givet, for dem putter vi ind i en boks, som vi kalder særligt følsomme områder.

Men pointen er altså: Tror Venstres ordfører ikke, at vi skal være forberedt på, at EU skal give yderligere indrømmelser for at komme på plads i Hongkong?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

I første omgang har vi et mandat i EU, vi har fået for 2 år siden, og hr. Steen Gade ved lige så godt som jeg, at vi har lidt problemer med franskmændene, og det er nok ikke lettere at forestille sig, at franskmændene i dag ville være med til at indgå et mere vidtgående, mere liberalt forslag. Så det er altså det, der er vores udgangspunkt.

Når EU opererer med 8 pct. følsomme områder, så er det ikke det samme som at sige, at der så er 8 pct. af hele vores produktion, som ikke

vil blive udsat for konkurrence. Der er tale om, at man kan udvælge nogle særlige områder, som er følsomme.

Der skal vi også lige tænke på, at ulande typisk har meget få produkter, og derfor vil det ramme os mere, selv om vi har 8 pct. Selv om ulandene måske foreslår 1 pct., så vil de i højere grad være dækket ind.

Jeg er enig med hr. Steen Gade i, at det ville være lykkeligt, om vi kan komme videre også på det her punkt, og der tror jeg, vi skal vente at se i Hongkong, at man måske netop i den sidste fase af forhandlingen kan være nødt til i EU-kredsen at gå videre og dermed også kunne lægge pres på eventuelle lande, som ikke er helt så villige i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er et forståelsesspørgsmål til det fremsatte forslag til vedtagelse.

KL 14.30

Der står som den første pind, at der skal opnås reelle fremskridt på alle forhandlingsområder. Skal det forstås sådan, at de, der har fremsat forslaget, mener, at for at vi kan give indrømmelser og fjerne den uretfærdige landbrugsstøtte og de uretfærdige landbrugseksportstøtteordninger, som ødelægger ulandenes landbrug, skal ulandene give indrømmelser og liberalisere hvad angår industri- og serviceydelser?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Ulandene er jo i den situation, at de får det, vi kalder en »round for free«. Det vil sige, at de ikke skal tvinges til at reducere deres toldsatser, så i forvejen har vi givet dem en særlig præferencestilling ved at friholde dem for kravet om at liberalisere.

Jeg ser helt anderledes på frihandel, end hr. Frank Aaen gør, fordi jeg mener, det i hvert fald på lang sigt er i ulandenes interesse, at man bredt set får øget frihandel. Derfor er det vigtigt, at vedtagelsen ikke kun taler om landbrug, men også om service og industri. Som jeg nævnte i min ordførertale, er det altså på de områder, den største del af verdenshandelen findes, så det er også her, det største vækstpotentiale ligger, og det mener vi helt klart også kan være i ulandenes interesse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen for et sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Selv om det var lidt uklart, var svaret vist, at betingelsen for, at vi i de rige lande fjerner vores uretfærdige landbrugsstøtteordninger, er, at ulandene skal forpligte sig til yderligere liberaliseringer på industriområdet og serviceområdet, fordi de indgår i alle forhandlinger.

Jeg vil spørge i forlængelse af det: Er det ikke et skred? Sidst vi diskuterede WTO-topmødet her i Folketingssalen, sagde Venstre og også andre partier nemlig, at der ikke skulle være noget krav om liberaliseringer på serviceområdet.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Service og industri kommer i anden runde, og vi mener, det er vigtigt at få alle områder med.

Men jeg vil godt sige til hr. Frank Aaen, at som jeg også gjorde meget ud af i min ordførertale, er det altså sådan – nu fremstiller hr. Frank Aaen det, som om EU skulle være særlig styg i dette spil – at det tværtimod er EU, der har reduceret eller fjernet toldsatserne for de allerfattigste afrikanske lande, som EU-landene samhandler med, så hr. Frank Aaens spørgsmål er faktisk fuldstændig fordrejet.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Er det ikke rigtigt, at det, der ligesom ligger i det forslag til vedtagelse, som ordføreren har fremsat, er en form for kræmmermentalitet? Man siger, at selv om vi har en udviklingsrunde, skal ulandene yde en masse ting, bl.a. på serviceområdet, hvor det f.eks. handler om privatisering af vandforsyning, og på industriområdet, hvor ulandene klart har tilkendegivet, at hvis det bliver sådan, at de skal sætte tolden ned, vil det have store og meget skadelige konsekvenser for deres industri.

Derfor virker det lidt mærkeligt på mig, når ordføreren siger her i dag, at man varetager ulandenes interesser ved at sige, at der skal liberaliseres på serviceområdet og på industriområdet. Det er da ikke i ulandenes interesse, og er det ikke en form for kræmmermentalitet, ordføreren gør sig til repræsentant for, i stedet for at tale for noget, som kunne give en rigtig udviklingsrunde?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Nej, tværtimod. Hr. Rune Lund giver mig faktisk minder om tiden før Murens fald, men situationen i dag er jo, at alle – FN, Verdensbanken og alle ulandene – erkender, at efter Murens fald er markedsøkonomi et væsentligt og godt grundlag for mulig økonomisk fremgang. Derfor er det, Enhedslisten stiller krav om, altså noget, der hører fortiden til, og det er derfor, det er så glædeligt, at resten af verden er kommet videre, end Enhedslisten er.

Det, der er i ulandenes interesse, er frihandel kombineret med, at vi giver dem nogle kompensationsordninger. Vi kan hjælpe dem til at udbygge infrastrukturen, og Danmark har et meget stærkt ulandsprogram, som også er med til at hjælpe, ligesom EU giver ulandsstøtte. Vi hjælper ulandene til at hjælpe sig selv, og det er på den måde, de kan skaffe sig velstand.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er et sjovt verdensbillede, fru Charlotte Antonsen har, når fru Charlotte Antonsen fremstiller det, som om det vil være i ulandenes interesse. Det er jo fuldstændig forkert.

Der bliver tegnet et rosenrødt billede af, hvor god EU er, og hvor meget EU gør. Man får nærmest indtryk af, at det nok skal gå alt sammen, og at der slet ikke er krise i WTO-forhandlingerne, men det er dog noget af det mest absurde, jeg længe har hørt. Er sagen ikke den, at de krav, som f.eks. fru Charlotte Antonsen synes er vigtige, er krav, som ulandene direkte modsætter sig, fordi de mener, at de vil være utrolig skadelige for deres erhvervsliv og deres muligheder for vækst og udvikling?

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Vi har besluttet i EU, at vi arbejder for, at ulandene får en »round for free«. Det vil sige, at de ikke bliver pålagt ekstra byrder, og at vi altså skåner dem.

Det, der i modsætning til det, hr. Rune Lund siger, er helt afgørende, er, at EU-landene faktisk finder sig i virkelighedens verden. Hvis man åbner vinduet og kigger ud, kan man se, at i dag er det EU, der handler med Afrika, netop fordi det er EU, der har reduceret toldsatserne. EU går foran, og det er den vej, vi ønsker at resten af de

rige lande også skal gå, så ulandene har en reel chance på det frie verdensmarked.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren for den ene forespørgsel og går videre til ordføreren for den anden forespørgsel, hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Handelsliberaliseringer og de rige landes landbrugsstøtte og i særdeleshed deres eksportstøtte har kostet ulandene enorme summer. Mange ulandes småbønder er blevet udkonkurreret, deres industriproduktion er faldet, virksomheder er lukket, og arbejdsløshed og fattigdom er vokset.

Som jeg sagde i mit første indlæg, har liberaliseringen kostet landene syd for Sahara 272 mia. dollar. Det er beregnet af den uafhængige bistandsorganisation Christian Aid, og det er et beløb, der overstiger den samlede ulandsbistand til de samme lande. Vi har altså taget mere fra dem gennem handel, end vi har givet dem i bistand, og det er den negative politik, de rige lande prøver at fortsætte i de aktuelle WTO-forhandlinger.

Der er lagt op til at reducere landbrugsstøtten. Godt nok friholder vi 8 pct., men samtidig med en utilstrækkelig reduktion af landbrugsstøtten afkræver vi ulandene en række indrømmelser, herunder yderligere liberaliseringer, så de stærke multinationale koncerner kan sikre sig nye markeder i de fattige lande. Den måde at tænke på er vi grundlæggende imod. Vi i de rige lande skal afvikle den urimelige landbrugsstøtte, fordi det vil være til gavn for både os selv og de fattige lande. Landbrugsstøtten og især eksportstøtten er ødelæggende for ulandene, og vi skal ikke kræve noget af ulandene for at ophæve en uretfærdighed. De har allerede betalt dyrt for den uretfærdighed, som vi på flere områder har gennemført.

Lad mig så sige, at Enhedslisten er stærkt kritisk over for hele organisationen WTO, og det er der to vigtige årsager til. For det første er organisationen udemokratisk. Ulandene holdes i stor udstrækning uden for de vigtigste forhandlinger, som foregår i nogle lukkede klubber med de rigeste lande i spidsen. For det andet bygger WTO på, at jo mere frihandel desto bedre, og det betyder altså, at frihandel har forrang for miljø- og arbejdsforhold og alle mulige vigtige sager. Vi ved, det fører til et ræs mod bunden, hvor man afvikler regler vedrørende miljø- og ar-

bejdsforhold for at konkurrere bedst muligt og være attraktiv for de store selskaber, og det har betydet faldende lønninger, elendige arbejdsforhold – ja, i nogle områder slavelignende arbejdsforhold – og dårligere miljøbeskyttelse.

Det, der er kernen i WTO's logik, er, at jo mere vi lægger ud til markedet, jo mindre magt får de enkelte stater, og jo større magt får de multinationale selskaber. Her skal vi huske, at når vi taler frihandel, er frihandel jo netop ikke fri, fordi handelen på verdensmarkedet for to tredjedele vedkommende er domineret af de multinationale selskaber.

Der er brug for et helt andet system af aftaler, der fremmer bæredygtig handel, og jeg vil godt tage et eksempel. I dag domineres verdenshandelen med kaffe af meget få multinationale kaffekoncerner som Nestlé og Craft Foods, som – ud over at de ikke betaler skat i Danmark – er i stand til at spille kaffeproducenterne og de kaffedyrkende bønder i de enkelte lande ud mod hinanden, så de nu alle sammen befinder sig i dyb fattigdom og næppe kan leve af deres kaffeproduktion.

Derfor siger vi: Lad os i stedet for at lade Nestlé og Craft Foods på det såkaldt frie marked styre kaffehandelen lave nogle aftaler med de kaffeproducerende lande i stil med Max Have-laars, hvor kaffen produceres på bæredygtige vilkår, og vi gennem handelen sikrer, at bonden, der producerer kaffen, får en ordentlig aflønning. Det er et helt andet princip end det, WTO bygger på.

Vi er altså imod de principper, som WTO er baseret på, og derfor ønsker vi at præge det forhandlingsmandat, som den danske regering arbejder efter. Selv om vi er imod WTO, må vi jo erkende, at WTO har afgørende betydning for milliarder af menneskers levevilkår og fremtid, og derfor er det vigtigt at få blokeret den linje, der kører i øjeblikket.

Kl. 14.40

Man skulle jo tro, at de havde lært lidt i WTO, efter at det brød sammen i Seattle og Cancún, men det er jo på samme måde som sidste og forrige gang: USA og EU buser løs og stiller ganske urimelige krav til tredjeverdenslandene i de forhandlinger, der pågår i øjeblikket.

Vi har hørt så tit, at de er åh, så generøse, så man skulle tro, at EU er julemand for verdens fattigste lande, men det er jo ikke tilfældet. Man vil godt nok lempe lidt på nogle dele af landbrugsstøtten og friholde det, man synes er de vigtigste 8 pct. Det kan selvfølgelig vise sig at

være en meget stor del af den samlede handel – det ved vi ikke noget om – men til gengæld vil man altså afkræve ulandene en masse indrømmelser.

Og igen: Kan vi stole på, at man vil afvikle landbrugsstøtten? Vil man ikke bare omlægge den? Den finanslovaftale, der blev vedtaget i går, indeholder en paragraf, der siger, at når EU's landbrugsstøtte sættes ned, kompenseres landbruget via statskassen. Det vil sige, at når støtten fjernes i EU-regi, flyttes den bare over til den danske statskasse, men det bliver der jo ikke mindre støtte af, og derfor kan man være nervøs for, hvad der overhovedet foregår på området.

Vi er imod, at man påtvinger ulandene yderligere liberaliseringer på industriområdet. Det er imod al logik, og det er derfor, jeg tog fat i paragraffen om, at der skal ske fremskridt på alle forhandlingsområder, både landbrug, industri og service. Det, man kan oversætte den sætning til, er nemlig, at hvis ulandene ikke bøjer sig og liberaliserer på områder som industri og service, nægter vi i de rige lande at beskære vores landbrugsstøtte og vores eksportstøtte.

Det er ren revolverpolitik, hvis vi aftvinger dem indrømmelser, der vil komme til at koste dem dyrt, til gengæld for at vi fjerner den fuldstændig urimelige landbrugsstøtte, som vi jo i forvejen i princippet er enige om skal afskaffes. Der er ingen grund til at lave den slags revolverpolitik, og vi er stærkt imod det, også fordi det på industriområdet vil ødelægge mange ulandes industri og forhindre deres industrielle udvikling.

På serviceområdet, som jo også er den offentlige sektor med f.eks. vandforsyning, er det sådan, at da vi sidst diskuterede liberalisering og WTO, var alle i Folketinget inklusive landets udenrigsminister enige om, at hvad serviceområdet angår, skulle det være frivilligt, om ulandene ville liberalisere. Men hvad er det blevet til? Af de sidste dokumenter, vi har set fra EU, fremgår det, at der skal vælges frivilligt blandt 93 sektorer, der skal privatiseres. Man må selv vælge, men man skal vælge mellem 93 service-sektorer, der skal liberaliseres. Det vil sige, at frivilligheden er blevet afløst af tvang, og det er vi meget imod. Ulandene har ikke brug for flere dårlige eventyr med privatisering af vand, så det bliver for dyrt og for dårligt, og ulandene har ikke brug for at skulle tvinges til at liberalisere på f.eks. velfærdsområdet. Også på landbrugsområdet er der krav om modydelse, hvis

EU-landene skal nedsætte deres toldsætter, ligesom tilfældet er på industriområdet.

Det er faktisk sådan – og det skal vi holde fast i – at hvis vi ønsker, at ulandene skal kunne udvikle deres økonomi og udvikle sig socialt og skabe større lighed, er det nødvendigt, at de får mulighed for at beskytte både deres landbrugs- og deres industriproduktion på akkurat samme måde, som vi selv har gjort gennem tiderne for at kunne udvikle vores økonomi. Det er altså vores opfattelse, at Danmark og EU i forhandlingerne skal arbejde for, at ulandene ikke skal tvinges til at gennemføre nye handelsliberaliseringer, hverken på landbrugs-, service- eller industriområdet.

Udenrigsministeren nævnte analyserne fra Verdensbanken, som siger, at frihandel er godt. Ja, jeg kan godt forstå, at Verdensbanken producerer analyser, der viser det, for det er jo Verdensbanken, der gennem årene i selvstændige forhandlinger uden om WTO og alt muligt andet har tvunget ulandene. Når der f.eks. skulle gives lån til et uland, har Verdensbanken tvunget til liberalisering på afgørende områder, som har kostet ulandene ufatteligt dyrt, fordi deres landbrugsproduktion og deres industriproduktion er blevet knust på grund af Verdensbankens krav.

Kl. 14.45

Jeg tror faktisk, det er en udbredt opfattelse, at Verdensbanken har ført til mange katastrofer i udviklingslandene. Jeg kan godt forstå, at de producerer en eller anden fin papiranalyse af, at frihandel er vejen til rigdom, men jeg tror altså, det er bedre at lytte til en uafhængig organisation som Christian Aid og til FN's organisationer, f.eks. FN's handelsorganisation, og at det er bedre at tro på FN's analyse af uligheden i verden. De påviser alle sammen de enorme problemer, der er med frihandelsprincippet.

Vi er uforstående over for, at der har kunnet samles et så bredt flertal i Folketinget for, at den kurs, WTO fører, bare skal køre videre. Vi er uforstående over for, at partier som SF, De Radikale og Socialdemokratiet, som siger, at det søreme er for galt, at regeringen skærer ned på ulandsbistanden og er uretfærdig over for ulandene, samtidig kan finde sammen med lige præcis den samme regering i forespørgslen her i dag. Men dem om det, det må vi jo tage op i debatten.

Vi har et andet forslag til vedtagelse, og jeg skal på vegne af Enhedslisten fremsætte følge:

Forslag til vedtagelse

»Da de handelsliberaliseringer, der hidtil er gennemført i WTO, har haft voldsomme negative konsekvenser for ulandene, opfordrer Folketinget regeringen til under WTO-forhandlingerne at arbejde for,

- at ulandene ikke afkræves liberaliseringer på industriområdet, men at de om nødvendigt får mulighed for at hæve deres toldsatser for at sikre deres økonomiske og sociale udvikling,
- at frivillighedsprincippet under GATS fastholdes, herunder at der ikke må fremsættes krav om liberalisering i et bestemt antal sektorer, samt at offentlig service helt undtages fra GATS-forhandlingerne,
- at ulandenes muligheder for at beskytte egen landbrugsproduktion styrkes markant, herunder at ulandene får mulighed for at reagere effektivt på import af landbrugsvarer, der truer lokal produktion, som beskrevet i G 33-gruppens forslag om en Special Safeguard Mechanism,
- at ilandenes handelsforvridende landbrugsstøtte afvikles inden år 2010,
- at ulandene sikres ret til at importere kopimedicin.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 7).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.

Man bør nok normalt foretrække danske ord i en vedtagelse.

Der er en kort bemærkning til hr. Steen Gade. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg synes, hr. Frank Aaen begår den fejltagelse, at han tror, vi har frihandel i verden. Det har vi jo ikke. Vi har stærkt protektionistiske tiltag, specielt på landbrugsområdet, og jeg synes, hele argumentationen går på den fejlfortolkning, at vi har frihandel. Vi har sådan set protektionisme, subsidier og handelsforvridende foranstaltninger.

Det, jeg vil spørge om, er alternativet til WTO, som Enhedslisten er imod; jeg husker i hvert fald, at man stemte imod i sin tid. Hvad ser hr. Frank Aaen som alternativet? At købe Max Havelaar-kaffe går jeg ind for, men det pas-

ser jo godt i et handelsliberalt projekt, hvis man har fået godkendt mærkerne, og så skal vi jo sammen kæmpe for at få miljømærkerne godkendt.

Som jeg ser det, ville alternativet ellers blive bilaterale EU-aftaler med bittesmå og svage stater. Men hvem er det, der ville blive taberne? Det ville blive de fattigste lande, for sådan som jeg ser det, får de ingenting at skulle have sagt, hvis de ikke har en eller andet organisation som WTO. Så hvad er alternativet?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først om frihandel: Jeg sagde faktisk i min ordførertale, at der ikke er frihandel på hverken landbrugsområdet eller industriområdet, hvor de multinationale selskaber dominerer to tredjedele af verdenshandelen, og hvor det hovedsagelig er handler mellem et moderselskab og et datterselskab i samme koncern. Det har intet med frihandel at gøre, og det var også det, jeg sagde i mit indlæg.

Kl. 14.50

Hvad angår Max Havelaar: Ja, jeg ved godt, at nogle tror, at hvis vi bare overlader det til den politiske forbruger, kan man stå nede i Brugsen og vælge, om man vil have det eller det mærke, men det tror vi ikke. Vi tror ikke, det er den måde, man kan forandre verden på, og derfor vil vi have, at Danmark selv skal kunne beslutte, at den kaffe, vi med glæde drikker her i Danmark, har vi også ansvar for bliver dyrket under ordentlige vilkår, og de bønder, der dyrker den, har vi også ansvar for får en ordentlig aflønning. Det skal kun være kaffe, der med sikkerhed er produceret under de vilkår, det skal være tilladt at importere til Danmark, men WTO og i øvrigt også EU er imod den slags aftaler, og det er derfor, vi er imod både WTO og EU.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det var da noget af en afsløring fra hr. Frank Aaens side, når han tror, at vi kan løse verdens sult- og fattigdomsproblemer og få verden på fode igen ved at isolere Danmark, så vi overhovedet ikke er med til at bygge nogen internationale institutioner op. Jeg er helt enig med hr. Frank Aaen i, at vi ikke kan løse problemerne nede i Brugsen, men det er jo netop derfor, vi har brug for stærke internationale institutioner som WTO og EU for at kunne hjælpe de fattigste.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Selvfølgerlig synes vi ikke, at Danmark alene skal gøre sådan. Men i stedet for at opbygge et verdensmarked efter WTO-principper, hvor det er Nestlé og Craft Food og andre multinationale selskaber, der dominerer, ønsker vi noget, som meget fint kunne opbygges i FN-regi, og hvor det er sådan, at når der laves handelsaftaler, kan de f.eks. indeholde den slags krav, som er indeholdt i Max Havelaar. Så skal man sørge for, at den slags krav bliver gennemført i praksis, så hele verdenshandelen bliver indrettet efter de principper i stedet for efter Nestlés og Craft Foods princip, der går ud på, at kaffe bare skal være så billig som muligt, så ingen bonde i verden kan leve af at dyrke kaffe.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft (S):

Socialdemokratiet er tilfreds med, at der nu ligger et forslag til vedtagelse, som kan samle næsten hele Folketinget. Jeg tror nemlig, det er meget vigtigt, at der i disse internationale anliggender etableres en så bred opbakning som muligt til, at den danske regering kan handle på grundlag af disse synspunkter og spille en meget aktiv rolle med at presse på, for at det skal lykkes i Hongkong. Det håber og forudsætter jeg også at regeringen vil gøre.

I opspillet til Doha i 2001 havde vi i både europæisk og det internationale handelsregimes sammenhæng et par vigtige gennembrud. Vi vedtog anything but arms, altså alting undtagen våben-initiativet, der åbnede vore markeder for de allerfattigste udviklingslande, og med hensyn til medicinpriserne kom der et meget, meget afgørende gennembrud med billig leverance af ikke mindst aids-medicin til de fattigste lande.

Det har været småt med fremskridtene siden hen, men man kan spørge sig selv, om Cancún ikke var et nødvendigt og nyttigt sammenbrud, som gjorde det klart for os i den rige verden, at der skal nogle helt andre boller på suppen over for udviklingslandene, hvis vi skal nå frem til noget, de kan acceptere som en udviklingsrunde.

Jeg tror til gengæld, det er utrolig vigtigt, at vi i Hongkong ikke sejler ind i et nyt sammenbrud

og dermed et egentligt sammenbrud af det multilaterale handelssystem. Men det forudsætter, at vi fastholder, at det er en udviklingsrunde, og at vi i stærkere forståelse end den, det – så vidt jeg kunne høre – lykkedes udviklingsministeren at give udtryk for heroppefra, forstår, at der er to ben at gå på. Det handler om udviklingsbistand, og det handler om årtusindmålsætningerne for udvikling. En massiv forøgelse af den vestlige verdens udviklingsbistand er lige så vigtig som frigørelsen af verdenshandelen og for nogle af de fattigste udviklingslande en nødvendig forudsætning for, at de nogen sinde kan nå op og få fat i det håndtag, hvor de kan udnytte en liberalisering af verdenshandelen.

Kl. 14.55

Derfor er det selvfølgelig trist, at Danmark og Japan stort set er de eneste lande i verden, der skærer ned på udviklingsbistanden. Her er eksemplet med medicin jo meget sigende. Selv om det er et enormt fremskridt, at aids-medicin ikke koster 10.000 dollars pr. patient om året, men 150 dollars efter det sidste gennembrud, er der faktisk stadig en lang, lang række lande i Afrika, der ikke kan løfte opgaven og behandle de syge.

Der er blevet talt om kompensation til udviklingslande, der ikke umiddelbart kan høste nytten af en yderligere liberalisering. Udviklingsministeren talte om Integrated Framework i Verdensbankens regi, men det er ikke særlig imponerende, hvad der har været sat på højkant af penge i det system indtil nu.

For min skyld kan man kalde det, hvad man vil, men det afgørende er, at det formentlig er meget, meget større beløb, der skal til. UNDP, FN's udviklingshjælpsorganisation, har talt om 500 mio. dollars om året, altså et beløb af en helt anden størrelsesorden, og selv det er jo et meget beskedent beløb i forhold til de snesevis af milliarder dollars, som alle udviklingsøkonomer taler om vil være nytteværdien af en liberalisering af verdenshandelen. Derfor er det vigtigt, at det i sammenhæng med forhandlingerne i Hongkong bliver omhyggeligt analyseret, hvem der har brug for hjælp.

Støtte handler selvfølgelig også om kapacitetsopbygning og om de importafhængige, der rammes, hvis verdensmarkedspriserne på landbrugsvarer stiger. Det handler også om en præferenceordning, som selvfølgelig ikke skal oprettholdes, men som nogle lande har brug for som en betydelig håndsækning til at komme over tabet i en overgangsperiode.

Landbruget er nøglen til et gennembrud i Hongkong, fordi det er her, et flertal af udviklingslandene har en produktion, der her og nu kan udvikles til vore markeder. Landbrugsstøtten i den vestlige verden og ikke mindst i EU er en afgørende blokade for en retfærdig liberalisering af verdenshandelen. Ufattelig mange mennesker lever for 1 dollar om dagen, mens EU's køer lever for 2 dollar om dagen, så vi skal have eksporttilskuddene væk, vi skal have tolden ned, og det ville være fantastisk, hvis vi også kunne begynde at nedtrappe direkte støtte til produktion i EU meget mere massivt. Symbolsk, men også reelt, ville det også være utrolig vigtigt, hvis vi kunne få vores nye sukkerordning på plads inden Hongkongmødet, for det ville dog være et signal om god vilje fra EU's side.

Alle, der har ytret sig i sagen, taler om den asymmetriske åbning, altså at vi ikke vil kræve de store indrømmelser af udviklingslandene om, at de skal åbne deres markeder, men at vi først selv skal åbne vore. Det er jeg selvfølgelig enig i.

Jeg tror også, der er en anden problemstilling, man skal gøre sig klar. Vi har en række legitime ønsker i vores del af verden om at koble verdenshandelsregimet til krav om bedre arbejdsforhold, som lever op til de specificerede målsætninger i ILO, og vi har en række ønsker om, at de internationale miljøaftaler og -standarder inkorporeres i verdenshandelsaftalerne. Men alle disse ønsker vil ulandene først høre på, når de ikke længere tror, de er skalkeskjul for en simpel protektionisme, når vi har leveret den markedsåbning, der virkelig betyder noget for dem.

Vi skal i øvrigt også huske, at når vi taler kapacitetsstøtte, taler vi om meget målrettet at hjælpe en række udviklingslande, der har en landbrugsproduktion eller en tekstilproduktion eller noget andet, de umiddelbart kunne afsætte mere af, hvis vi åbnede markederne. Vi skal hjælpe dem med at leve op til nogle standarder, nogle kvalitetskrav, nogle miljøkrav og nogle økologikrav, som vi gerne ser opfyldt i vores del af verden, for ellers vil de miljøkrav og økologikrav, vi stiller i vores lovgivning, vedblivende kunne opfattes som en protektionisme, de ikke kan leve med.

Lad mig afslutningsvis sige: Danmark har selvfølgelig sine egne erhvervsinteresser, og det tilsiger, at vi skal opnå væsentlige fremskridt med hensyn til liberalisering af handel med in-

dustrivarer og tjenester. Men i modsætning til de bekymringer, hr. Frank Aaen har givet udtryk for, vil jeg gerne understrege, at både som jeg har opfattet forhandlingssituationen, og som jeg mener, den skal udvikle sig, skal der være et stort element af frivillighed fra udviklingslandenes side med hensyn til, hvor langt de vil gå med liberaliseringen, og det skal der på nogle områder også være fra vores side. Vi skal f.eks. ikke afskære os fra lokale kulturinitiativer som følge af en liberalisering af verdenshandelen. Men for udviklingslandene handler det her om, at vi ikke må være med til at fjerne deres muligheder for at hævde deres suverænitet med hensyn til offentlig drift, eksempelvis af uddannelsessystemet eller af vandforsyningen.

Kl. 15.00

Til allerallersidst bare en enkelt bemærkning om de videre perspektiver, når det forhåbentlig lykkes i Hongkong, og jeg tror, at det bedste signal om, at det kan lykkes, hedder Pascal Lamy som chef for WTO.

Når det forhåbentlig lykkes i Hongkong, er der en hel stor boks af andre problemstillinger, som vi også skal have taget hul på i det internationale handelssystem. Vi skal have taget hul på de multinationale koncerners forsøg på at monopolisere nogle produkter, der er udviklet ved gmo, og vi skal vi have taget fat på, hvad de fornuftige afgrænsninger i vores patentsystem er, så det ikke udvikler sig til et vanvid, hvor en hvilken som helst god idé kan monopoliseres.

Der er masser af masser af masser af opgaver, der ligger i kølvandet på det, vi forhåbentlig når i Hongkong. Men vi skal fastholde de store perspektiver i det her, nemlig at det først og sidst handler om, hvordan vi vil have en chance for at efterlade vore børn og børnebørn en verden, der bare hænger middelmådigt meget bedre sammen end den, vi har nu, og hvis ikke vi har sammenhængen mellem ambitiøse og et langt stykke ad vejen ensidige indrømmelser til udviklingslandene i den her handelsrunde og opfyldelsen af årtusindmålsætningerne for udviklingsbistanden, så får vi ikke leveret den målsætning om bare middelmådigt at gøre denne verden til et mere harmonisk sted at leve i.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi beder ordføreren blive stående lidt. Der er to, der foreløbig har bedt om bemærkninger til hr. Mogens Lykketoft. Den første er hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg kan forstå, at Socialdemokraterne denne her gang er med på det forslag til vedtagelse, som regeringen også bakker op om, og at regeringen i øvrigt også bakker op om den forhandlingslinje, som EU-Kommissionen fører i øjeblikket.

Men vi kan jo se, at EU-Kommissionen prøver at tvinge ulandene til at åbne og liberalisere inden for tjenesteydelsessektoren, f.eks. med hensyn til vandforsyning. Vi kan også se, at EU-kommissionen prøver at presse ulandene på industrisektoren. Og ulandene stritter meget imod. De siger, at det har store negative konsekvenser, hvis de giver sig på de her områder.

Vi havde en debat i Folketinget den 29. april i år, hvor Enhedslisten fremsatte et vedtagelsesforslag om, at EU ikke skulle tvinge ulandene til at privatisere f.eks. vand, fordi det har haft meget negative konsekvenser i de lande, hvor man har gjort det. Og der sagde Socialdemokraterne, at de var enige i, at der skulle være frivillighed. Hvorfor bakker Socialdemokraterne op om en anden holdning nu? Det er jo det, der sker i praksis.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Nej, det er det ikke, og det tror jeg heller ikke på nogen som helst måde bliver et tænkeligt resultat, hvis ethundredenogleogfyre lande skal være enige om et slutresultat i Hongkong.

Hr. Rune Lund er jo nødt til at forstå bare en lille bitte smule af, hvordan forhandlingspositioneringen er i sådan et spil, hvor man skal nå frem til enstemmighed mellem så mange lande. Der stiller man selvfølgelig nogle krav, der er mere vidtgående, end man drømmer om at få opfyldt, og jeg er helt tryk ved, at det her lander på en måde, hvor udviklingslandene har deres suverænitæt på de områder.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hvis hr. Mogens Lykketoft virkelig mener det, så burde hr. Mogens Lykketoft jo stemme for Enhedslistens forslag til vedtagelse, hvor der står, at frivillighedsprincippet under GATS fastholdes, herunder at der ikke må fremsættes krav om liberaliseringer i et bestemt antal sektorer, og det gælder f.eks. vandforsyning.

Men det er jo lige præcis det, som EU-kommissionen gør, og det er jo lige præcis den for-

handlingslinje, som Socialdemokraterne med det forslag til vedtagelse, som Socialdemokraterne vil støtte i dag, bakker op omkring. Og det er altså i modstrid med det, som hr. Jens Peter Vernersen fra hr. Mogens Lykketofts eget parti sagde den 29. april, hvor der blev givet et klart tilsagn om, at det var frivillighedsprincippet, der var utrolig vigtigt i de her sager. Så jeg bliver nødt til at spørge igen: Hvorfor har Socialdemokraterne skiftet holdning i det her spørgsmål?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Vi har ikke skiftet holdning i det spørgsmål. Og min interesse for at stemme for hr. Rune Lunds vedtagelsesforslag, som jeg på mange strækninger sådan set er enig i indholdet i, er beskeden, fordi jeg mener, at det, der er den vigtigste opgave i denne debat, er at etablere så bred en platform som muligt for, hvad Danmark i hvert fald skal optræde med i WTO-forhandlingerne.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg kan altså forstå, at Socialdemokratiet bakker op om EU's forhandlingsposition, men ikke håber på, at den bliver gennemført. Det er lidt ejendommeligt og lidt svært at håndtere, men kan vi være sikre på, at Socialdemokratiet ikke vil acceptere en aftale og ikke vil godkende et mandat, der f.eks. indebærer, at ulandene tvinges til inden for nogle områder at liberalisere inden for service? Og kan man være sikker på, at Socialdemokratiet ikke bakker op om EU's krav om, at reduktion af industritold skal foregå på en sådan måde, at de lande, der har en høj told – det er typisk ulandene – skal nedskære deres toldsatser meget mere end de lande, der har en lav told, typisk EU-landene?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Spørgsmålet er alt for bredt formuleret, til at der kan svares ja eller nej på det – alt for bredt formuleret. Men vi skal varetage de hensyn, og det mener jeg at den danske regering også skal føle sig forpligtet til i forhandlingerne, som ulandene naturligt har krav på at få varetaget, til, at der er nogle vigtige serviceområder, de kan bevare som frivillige.

Men svare så generelt, som hr. Frank Aaen spørger, mener jeg ikke engang ville være klogt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen er det Socialdemokratiets opfattelse, at ulandene skal give indrømmelser vedrørende liberalisering af serviceydelser som betingelse for, at vi vil skære ned på vores helt urimelige og uretfærdige landbrugsstøtte og landbrugseksportstøtteordninger, som ødelægger landbruget i ulandene? Er det Socialdemokratiets opfattelse, at Danmark kan acceptere en aftale, hvor vi som betingelse for at fjerne vores landbrugsstøtte tvinger ulandene i en eller anden grad til at privatisere serviceydelser?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg havde lejlighed til her for en måneds tid siden at drøfte de her forhandlinger med vicehandelsministeren i Sydafrika og høre på synspunkter, som jeg tror var meget repræsentative for, hvad udviklingslandegruppen overhovedet nogen sinde vil drømme om at gå med til.

Så jeg er helt sikker på, at man nok skal finde den fælles platform, og jeg er helt sikker på, at den fælles platform kun findes, hvis vi leverer utroligt meget mere vidtgående indrømmelser til dem på landbrugsområdet, end de nogen sinde skal gøre til os på andre områder. Men det betyder jo ikke, at vi ikke i forhandlingerne skal fremdrage rimelige krav om, at de også laver en vis liberalisering.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt.

Morten Messerschmidt (DF):

Se, her i fredags var der som sædvanlig møde i Europaudvalget, men mødet var ikke helt sædvanligt, for i fredags blev der givet regeringen mandat til den forestående reform af sukkerreformen i EU. Det var et mandat, som Dansk Folkeparti ikke kunne lægge stemmer til alene af én grund, nemlig at vi ganske enkelt ikke fandt det ambitiøst nok.

Her kun en måned før WTO-forhandlingerne i Hongkong er det nemlig afgørende, at Danmark ikke viser sig som halehæng til de fodslæbende lande i Sydeuropa, der ikke ønsker nogen ændringer af EU's landbrugspolitik. Danmark må sammen med de reformivrige lande sende et klart signal forud for forhandlingerne i Hongkong. Vi må sende et signal om, at vi ikke bare

ønsker, men at vi insisterer på, at der sker reformer i både EU's og i den øvrige verdens handelspolitik.

Der har været talt meget om, at der skulle være en såkaldt gratis runde for de fattige lande, og der skal ikke være tvivl om, at Dansk Folkeparti støtter dette princip. Men »A round for free« må aldrig blive en undskyldning for, at vi ikke ser på, hvilke problemer andre lande og andre handelsområder har internt. Det skal jeg vende tilbage til lidt senere.

Særlig har de her debatter haft fokus på landbrugspolitikken. Det er, fordi landbrugspolitikken indeholder nøglen til at få en samlet aftale. For Dansk Folkeparti er der også flere grunde til, at der er fuldstændig god legitimitet i at fokusere på den landbrugspolitik, som EU fører.

For det første giver de vanvittig høje toldskranker de europæiske forbrugere alt for høje priser, fordi de er med til at holde konkurrenterne ude af EU. For det andet er det helt uholdbart, at en stor mængde lande holdes uden for det europæiske forbrugsmarked og dermed fastholdes i fattigdom, fordi de ikke sikres et frit marked til at handle i. For det tredje er det uansvarligt over for skatteyderne at bruge 44 pct. af EU's samlede budget på landbrugsstøtte, mens vi har problemer med at finde penge til forskning, videreuddannelse, udvikling og innovation. Vi kan ikke i fremtiden leve af et gennemsubsidieret landbrug, men vi kan leve af et konkurrencedygtigt landbrug, som på kvaliteten og effektiviteten kan tage kampen op med andre lande.

Kl. 15.10

Endelig er der det, som vi også har kunnet læse i dagspressen, at den gavmildhed, som EU i årtier har brystet sig af over for de europæiske landmænd, i meget vid udstrækning går til folk, som overhovedet ikke har behov for støtte. Således er den største nettomodtager af støtte den engelske Queen Elizabeth. I Dansk Folkeparti har vi en klar forvisning om, at hun nok skal klare sig uden.

Men også i Danmark ser vi det samme billede, hvor det primært er store fødevareregianter og andre folk, der i forvejen sidder godt i det, som modtager store dele af støtten.

I Frankrig kan vi se ifølge en ny opgørelse, som bistandsorganisationen Oxfam har lavet, at det er 15 pct. af Frankrigs største landbrug, som tilsammen får 60 pct. af de støttemidler, der gives til Frankrig.

I Spanien er billedet endnu mere forvrænget. Her får landets syv største landbrug 14,5 mio. euro, hvilket svarer til den sum, som 12.700 af landets mindste landbrug må dele imellem sig. Der er derfor overhovedet ingen tvivl om, at den illusion, som man har bygget op fra EU's side, er forkert.

Derfor er der masser af årsager til at reponere. Vi må og skal have toldgrænserne ned, så den omkringliggende verden kan konkurrere med os. Vi må have sat en bremse i de massive støtteordninger, og vi må have en fuldstændig udfasning af eksportstøtten, som ikke bare holder de fattigste landbrugere ude af EU, men oven i købet udkonkurrerer dem på deres egne hjemmemarkeder.

Når alt det så er sagt, når selvransagelsen efter den her debat er overstået, og visionerne sådan står lysende klare for os alle sammen, er det nødvendigt, at vi også stiller krav til omverdenen og ikke bare til os selv. Vi ved, at frihandel er vejen til velstand, og vi er villige til at åbne for denne vej til velstand for andre lande. Men vi må også kræve, at de fattige lande selv laver reformer.

I Afrika er det eksempelvis velkendt, at landene internt bekrieger hinanden med enorme todsatser, som bestemt ikke lader EU noget at høre. Det afrikanske kontinent udgør et stort hjemmemarked for disse lande, og der er ingen vej uden om, at de må skabe friere tøjler for intern handel.

Situationen i Sydamerika, hvor Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay i en aftale, hvor Chile og Bolivia er associerede medlemmer, har skabt et regionalt frihandelssamarbejde, er et fremragende eksempel på, i hvilken retning verdenshandelen må bevæge sig. Alene målsætningen med det samarbejde, der kaldes Merkosurssamarbejdet, om ved indgangen til næste år at have skabt en fælles toldunion landene imellem er et godt billede på, hvilken retning verdensøkonomien bør bevæge sig i.

Naturligvis må vi kræve, at de reformer, som gennemføres her i Europa, også modsvares af tilsvarende reformer i de lande, vi i dag er i hård konkurrence med. Vi kan ikke have et Brasilien, der kan udkonkurrere dansk kvægproduktion, samtidig med at landet opretholder høje toldskranker, som gør dansk eksport til en umulighed. Og vi må kræve, at USA så vel som Japan og også andre mindre lande, måske som Norge,

også gennemfører forholdsmæssige og parallelle reduktioner i deres støtteordninger.

En situation som i Cancún, hvor ministermødet i 2003 endte uden resultater, må vi ikke risikere. Derfor må vi som et lille, men resultatorienteret og kvalitetsbevidst land balancere mellem de særinteresser, som vil dominere billedet i Hongkong.

På den ene side ved vi, at Frankrig både vil og allerede i dag blokerer for ændringer. På den anden side er det afgørende vigtigt, at Frankrig ikke kommer til at tegne EU i denne sag, men at vi mindre og mere reformivrige og omstillingsparate lande kommer til at tage teten.

På den ene side skal der tages hensyn til, at også europæisk landbrug må omstille sig. Vi ved eksempelvis, at den forestående sukkerreform kan koste arbejdspladser, og det må vi afgjort tage højde for. Men på den anden side kan vi ikke fastholde arbejdspladser i EU ved at bruge 44 pct. af budgettet på at opretholde et produktionsapparat, der ikke er rentabelt. Pengene skal bruges bedre.

På den ene side ved vi, at de hovedløse støtteordninger fra EU er en helt uacceptabel belastning af miljøet, men på den anden side må vi ikke bevæge os ud i et miljøhysterisk anfald, hvor alt landbrug bliver gjort til forurening til skade for miljøet. Dansk landbrug er en hæderkronet og uundværlig del af det danske samfund.

Derfor er det afgørende vigtigt, at der er lande som Danmark, der finder en balancegang imellem disse mange hensyn. Derfor er det vigtigt, at vi ikke, som man har gjort i Frankrig og i andre lande, maler os op i et hjørne og er ufleksible og ikke vil skabe ændringer, som vi alle sammen ved er nødvendige for at skabe en bedre handelssituation, for at skabe en bedre verden for både fattige og mindre fattige lande.

Kl. 15.15

Det var baggrunden for, at Dansk Folkeparti i fredags ikke kunne støtte det i vores optik alt for vage forhandlingsmandat i sukkerreformsagen. Det er den linje, som danner grobund for vores indstilling til, hvad der skal ske i Hongkong. Vi ønsker, at eksportsubsidierne bankes helt i bund, at todsatserne sænkes, og at de interne subsidier over en årrække under international enighed og parallelitet helt afskaffes. Det var linjen for Dansk Folkeparti i fredags, er det her i dag og om en måned i Hongkong.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre i ordførerrækken. Den næste er fru Helle Sjelle, værsgo.

Helle Sjelle (KF):

Forhandlingerne i WTO hænger nøje sammen med verdensøkonomiens udvikling i de senere år, den såkaldte globalisering. Vi er vidner til en stigning i udvekslingen af varer, informationer og tjenesteydelser på tværs af landegrænserne. Vi er vidner til et teknologisk boom, der gør det muligt at handle og kommunikere med hinanden over meget lange afstande og gøre det inden for meget kort tid.

Globaliseringen medfører, at geografisk afstand betyder mindre, og globaliseringen betyder derfor også, at vi må interessere os mere for det, der sker uden for vores egen lille verden.

En global økonomi har helt konkret betydning for hver enkelt af os. På den ene side er der ingen tvivl om, at globaliseringen kan medføre vækst og øget velstand for mange mennesker, men på den anden side rummer globaliseringen naturligvis også en fare for, at afstanden mellem de rige og fattige lande vokser yderligere. En ting er dog sikker, det er ikke muligt at afskaffe globaliseringen, og det er heller ikke hensigtsmæssigt for noget land i verden at forsøge at ignorere den.

Også i EU er der sat skarp fokus på globaliseringen. På det uformelle topmøde i Hampton Court for knap 2 uger siden drøftede EU's stats- og regeringschefer et oplæg fra Kommissionen om, hvordan vi både får sat gang i den økonomiske vækst og bevarer og videreudvikler de velfærdsmodeller, der er unikke for samfundet i Europa. Vi står over for store udfordringer i Danmark og resten af Europa, hvis vi vil sikre vore værdier og samtidig klare os i konkurrencen med landene i Østen og med USA.

Men vi har også et ansvar over for lande, der ikke har haft de muligheder for at skabe velstand, som vi selv har. Hvis vi vil sikre fortsat vækst og bæredygtig udvikling i verdens allerfattigste lande, er det hensigtsmæssigt, at vi har et sæt fælles spilleregler, så alle har en mulighed for at deltage i verdenshandelen. Derfor har vi brug for en stærk international organisation, der kan fastsætte og administrere handelsaftaler og dermed sikre retfærdighed og regulering af den globale økonomi. Derfor har vi brug for WTO.

Vi Konservative er grundlæggende af den opfattelse, at en øget liberalisering, en øget frihan-

del er et godt middel til at forbedre forholdene i verdens fattigste lande. Hvis det i højere grad lykkes at integrere udviklingslandene i verdensøkonomien, og hvis vi kan fremme handelen mellem udviklingslandene, er vi overbevist om, at det vil medføre en reduktion af fattigdom, sygdom og sult.

Vi skal derfor arbejde for, at udviklingslandene kan drage nytte af den vækstfremgang, der har præget den vestlige verden de sidste mange år. Derfor er det vigtigt, at Doharunden afsluttes med et positivt resultat, og derfor har udviklingslandene også fået en særlig position i Doharunden forstået på den måde, at udviklingslandene ikke bliver pålagt nye WTO-forpligtelser.

Der er først og fremmest lagt op til, at de skal liberalisere i forhold til hinanden og ikke i forhold til EU eller andre industrilande. Men for at udviklingslandene skal få gavn af WTO-aftalen, er det naturligvis også vigtigt, at de rige lande lukker op for større markedsadgang for de fattige lande. Det skal ske igennem handelsaftaler og ved at forbedre de komplicerede og restriktive regler, der forhindrer samhandel.

For os Konservative er det vigtigt, at der er en direkte linje mellem handel og udvikling. Der er således flere grunde til, at vi har brug for et stabilt og handlekraftigt WTO. Organisationen er da også nødt til at levere resultater. Hvis konferencen i Hongkong ender uden væsentlige resultater, vil det helt naturligt desværre så tvivl om, hvorvidt vi overhovedet kan bruge WTO til at få vedtaget og senere håndhævet de nødvendige spilleregler på de globale markeder. Vi bør med alle midler undgå, at der opstår tvivl om WTO's relevans.

Kl. 15.20

Det vil være en illusion at tro, at der kan etableres et mere effektivt og egnet organ til at skabe fairplay i en global økonomi. Vi har brug for mere samarbejde, ikke mindre samarbejde. Vi har brug for et velfungerende tvistbilæggesystem, der kan forhindre handelskonflikter og sikre en løbende dialog om de handelspolitiske spørgsmål. Derfor er det også så vigtigt, at der kommer et positivt og brugbart resultat af konferencen i december, selv om udgangspunktet er vanskeligt.

Perioden frem mod konferencen i Hongkong har været præget af manglende enighed og flere forhandlingssammenbrud, først i Cancún, hvor forhandlingerne helt røg af sporet, siden i Genève og senest i forbindelse med det generelle

rådsmøde, hvor det heller ikke lykkedes at leve-
re en forhandlingsskitse. Doharunden skulle
som sagt efter planen have været afsluttet allere-
de i januar i år. Det skete som bekendt ikke, og
vi kan vel også alle sammen blive enige om, at
det var et meget optimistisk mål. Ikke desto-
mindre ville det have været positivt, hvis vi var
nået længere i forhandlingerne på nuværende
tidspunkt.

Derfor bliver Hongkong en udfordring for
alle parter. Det skulle nemlig gerne lykkes at
foretage endnu en indsnævring af forhandlings-
rammen, så vi kan bringe forhandlingerne ind i
en afsluttende fase. Vi skulle gerne have konkrete
tal og tidsrammer på bordet, så vi kan få lagt
en strategi for den afsluttende forhandlingsfase.
Meget kan desværre endnu nå at gå galt i den
proces.

Ikke desto mindre er vi Konservative glade
for, at regeringens linje er klar forud for mødet,
og vi mener, at det er afgørende, at EU vedken-
der sig sit ansvar og er med i første række og vi-
ser lederskab. Vi støtter derfor overordnet Kom-
missionens progressive linje.

Hvad angår regeringens linje, er vi Konserva-
tive enige i, at der skal arbejdes aktivt for at
opnå resultater inden for landbrugsliberalise-
ring, industritold, tjenesteydelsesområdet, re-
gelsæt for WTO og udviklingsperspektivet.

Med hensyn til landbrugsliberaliseringen er
vi af den opfattelse, at hvis man ønsker at skabe
en fri og retfærdig verdenshandel, så er man
nødt til at afskaffe de konkurrenceforvridende
støtteordninger. Vi ser gerne, at den interne han-
delsforvridende støtte reduceres og afvikles, og
at alle former for eksportstøtte udfases på sigt.
Derudover håber vi, at det lykkes at forbedre
markedsadgangen for landbrugsvarer.

Vi ser også gerne, at der vil ske forbedringer,
når det drejer sig om industritolden. Her er det
vores forhåbning, at toldsatserne i bedste fald
elimineres eller i hvert fald reduceres kraftigt.
Det kan være med til at afhjælpe nogle af de pro-
blemer, der er i forbindelse med handel, hvor
meget høje toldsatser ofte har vanskeliggjort
den.

Derudover håber vi, at mødet i Hongkong vil
føre til forbedringer på tjenesteydelsesområdet.
Her har Danmark meget klare interesser, og vi er
også positive over for, at regeringen har valgt at
prioritere netop det område.

Forhåbentlig vil mødet i Hongkong også be-
tyde en afklaring af WTO's regelsæt. Der skulle

gerne ske en forenkling og harmonisering af di-
verse handelsprocedurer.

Og sidst, men ikke mindst mener vi Konser-
vative, at udviklingsperspektivet skal prioriteres
højt. Forhandlingerne i WTO skal naturligvis
tage hensyn til de fattigste lande, så også de kan
udnytte de muligheder, som globaliseringen gi-
ver, og dermed blive bedre integreret i verdens-
økonomien.

Alt i alt er vi Konservative således glade for,
at regeringens linje forud for ministerkonferen-
cen er klar. Nu kan vi så bare håbe, at de andre
lande møder op med samme indstilling, så vi får
et positivt resultat i Hongkong.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Der var noget, jeg ikke helt forstod i fru Helle
Sjelles ordførertale, nemlig en udtalelse om, at
der ikke skal være nye krav om indrømmelser
fra ulandene – det var i første halvdel af talen –
og så til sidst en fuldstændig opslutning om-
kring EU-Kommissionens, jeg tror oven i købet,
der blev sagt progressive linje.

Er fru Helle Sjelle bekendt med, at EU-Kom-
missionens linje bl.a. går ud på at sige til ulande-
ne, at de skal tilbyde liberalisering i 93 sektorer
inden for service? Er fru Helle Sjelle klar over, at
EU-Kommissionen kræver af ulandene i de øje-
blikkelige forhandlinger, at der skal reduceres
på toldområdet, på industri, industrivarer, såle-
des at ulandene skal skære væsentligt ned, mens
EU-landene næsten ikke skal skære ned?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu kan hr. Frank Aaen jo få det til at lyde, som
om det i WTO simpelt hen er de rige lande, der
tryner de svage lande. Sådan foregår det jo ikke.
WTO er netop et af de steder, hvor man faktisk
har mulighed for at tale sammen om, hvordan
regelsættet skal se ud fremover.

Med hensyn til de ting, som hr. Frank Aaen
nævner at EU pålægger ulandene, så er jeg ikke
bekendt med dem. Jeg mener faktisk, det er for-
kert.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen nu er det så heldigt, at vi har været nede
at kigge i, hvad EU selv oplyser er deres for-
handlingsposition. Og jeg vil da anbefale, at
udenrigsministeren i stedet for at stå og være
bugtaler går på talerstolen og irrettesætter mig,

hvis jeg ikke har ret i, at de dokumenter, der ligger fra EU-Kommissionen, siger, at man kræver, at der er 93 sektorer inden for service, der skal liberalisere. Det er skrevet meget indviklet, men det er en model, der går ud på, at de, der har de højeste satser, og det er ulandene, skal have væsentlig mere end f.eks. EU-landene.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Som jeg udtrykte før, og det tror jeg egentlig jeg gjorde meget klart, så er WTO jo et sted, hvor både ulandene og ilandene har noget at skulle have sagt. Det er altså ikke således, at ilandene, som hr. Frank Aaen får det til at lyde, bare påtvinger ulandene nogle ting.

Derudover må man sige, at det med at pålægge de dårligst stillede ilande de ting, som hr. Frank Aaen fremhæver her, er forkert, og det kan være, at udenrigsministeren bliver nødt til simpelt hen at gå op og korrekse senere, for at hr. Frank Aaen tror på det.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Udenrigsministeren skal være meget velkommen til at gå op på talerstolen til hver en tid.

Der er nogle ting, der er meget mærkelige i det her. Vi skal høre fra ordføreren for Det Konservative Folkeparti, at det, der i virkeligheden er EU's forhandlingslinje, ikke er, at man kræver en masse ting med hensyn til f.eks. tjenesteydelser og industri for at åbne for landbrug.

Det er ret absurd, det er jo lige præcis det, der er forhandlingssituationen. Det er jo lige præcis det forhandlingsmandat, som også fru Helle Sjelle er med til at bakke op om her i dag, hvis fru Helle Sjelle siger, at man skal stemme for det her forslag til vedtagelse. Og det er jo faktisk også i modstrid med, hvad fru Helle Sjelle f.eks. tidligere har sagt her i Folketingssalen, bl.a. den 29. april, hvor Enhedslisten fik fru Helle Sjelle afkrævet det svar, at fru Helle Sjelle mente, at frivillighedsprincippet skulle være gældende. Men det er jo lige præcis det, der ikke er gældende i det forhandlingsmandat, som fru Helle Sjelle støtter her i dag.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes, at frivillighedsprincippet gælder ganske fint. Igen: Vi kan ikke tvinge ulandene til at gøre noget, som de absolut ikke har nogen inte-

resse i at være med til. Det er jo også derfor, der tidligere har været diskussioner om, hvordan og hvorledes man i det hele taget får Hongkong til at blive en succes, får Donaurunden til at blive en succes. Det her beror på et samarbejde mellem i- og ulande og ikke kun på, at ilandene påtvinger ulandene nogle ting.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hvorfor støtter fru Helle Sjelle så et forslag til vedtagelse, der bakker op om et forhandlingsmandat, som EU-Kommissionen fører i øjeblikket, der indebærer, at EU-Kommissionen vil arbejde for, at ulandene skal tvinges til at liberalisere i 93 sektorer inden for GATS-området? Det er inden for tjenesteydelsesområdet, som bl.a. omfatter vand, hvor vi har set, at den privatisering af vand, som EU tidligere har mast på skule ske f.eks. i Bolivia eller Filippinerne, har ført til dyrere og til dårligere vand. Og det er nogle krav, som ulandene ikke vil have. Det er nogle krav, som ulandene siger vil være dybt skadelige for dem både inden for tjenesteydelsessektoren, som gælder vand, og inden for industrisektoren.

Så hvordan kan det være, at fru Helle Sjelle bakker op om noget, der er på den måde?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi synes generelt i Det Konservative Folkeparti, at liberaliseringer er ganske udmærkede, og vi har også den opfattelse, at man på sigt vil tjene på de ting. Det vil ulandene også tjene på. Der er også lavet beregninger på, at man der vil tjene adskillige hundrede millioner kroner. Og med hensyn til det tal, som hr. Rune Lund og andre bliver ved med at fremhæve, at EU påtvinger de allerfattigste lande, så er det ikke korrekt, men som sagt må udenrigsministeren jo så også komme ind på det senere.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken med hr. Naser Khader.

Naser Khader (RV):

Debatterne om udviklingen i WTO og verdensfrihandel er efterhånden blevet en tilbagevendende begivenhed i Folketinget, og det synes jeg er fremragende, det er et vigtigt område.

Jeg er jo ny i selskabet af meget erfarne ordførere på området. Derfor satte jeg mig ned og læ-

ste en hel del igennem, også en del af de tidligere debatter. Det, der især slog mig, var, at disse debatter foregår på et meget højt teknisk niveau; den blå boks, den gule boks og grønne boks m.v. Der er ingen tvivl om, at vi herinde arbejder meget grundigt med spørgsmålet om den globale frihandel, men det er et usædvanlig teknisk område, og man må jo som folketingsmedlem erkende, at man kun er en lille del af et meget større spil.

Derfor kan diskussionerne også til tider give det indtryk, at frihandel ikke har nogen berøring med almindelige mennesker, og det er jo en stor fejl. Vi lever dagligt med billeder af folk i nød. I dag lever mere end en milliard mennesker for mindre end 1 dollar om dagen. 800 millioner mennesker lider af underernæring, hver dag dør 15.000 børn. Det er disse mennesker, der burde være i centrum i forhandlingerne om WTO, og ikke de franske landmænd.

Kl. 15.30

Danmark bør i Hongkong kæmpe for, at også WTO bliver forpligtet til at være en aktiv forkæmper for at nå 2015-målene. Det skal være et stærkt dansk budskab. International handel kan skabe vækst og være en af de faktorer, der skaber en vej ud af fattigdom for ulandene. Da 50 af verdens allerfattigste lande skulle have helt fri adgang til det europæiske marked for alt undtagen våben, mødte de markant modstand fra landbrugsorganisationer og sukkervirksomheder over hele Europa. De mente, at import af sukker fra de fattigste lande ville true den europæiske sukkerpolitik.

Andre eksempler: Importen af kartofler fra Algeriet er underlagt bestemte bånd med hensyn til årstid, friske citroner må kun sælges til bestemte minimumspriser, og imens går hver anden ung under 25 år i Nordafrika rundt uden arbejde og dermed uden fremtid. Det fører til frustration og vrede. Det medfører også et kæmpe pres på grænserne i Sydeuropa. Mennesker tager med stor fare for deres liv rejsen til det forfættede Europa. Hvad hvis de fik et perspektiv i deres respektive lande? Hvad hvis de kunne brødføde sig selv og deres børn, opbygge det håb, der skal til for at skabe stabile lande og regioner? Det er det håb, vi gang på gang har lagt dødt, når den vestlige verden fastholder eksportstøtte, toldsatser og restriktioner af andre landes adgang til vores markeder.

Globaliseringsdebatten er enestående, fordi den binder en ulighedsdiskussion sammen med debatten om, hvordan vi i fremtiden skal sikre,

at vi kan leve sammen i fred og fordragelighed. Vi er nødt til at sætte ansigter på mulighederne og udfordringerne ved globalisering, og det betyder noget, hvis de fattige lande får bedre vilkår i den globale handel. Det betyder også noget, hvis det viser sig, at det er os, der hele tiden står i vejen for deres udvikling.

Det første perspektiv er langt at foretrække, hvis vi ikke skal have en verden, hvor sult, folkevandringer og fjendebilleder hele tiden er det altoverskyggende tema.

WTO bliver ofte en snæver handelsorganisation, hvor hvert enkelt land kæmper for sine egne toldsatser, sine egne arbejdspladser. I stedet skal vi genskabe visionen om Verdenshandelsorganisationen som en fredsorganisation, visionen om at skabe fred gennem den bløde sikkerhedspolitik, visionen om at binde verden sammen gennem handel, kontakter og venskaber.

Vi skal gøre for verden og især de fattigste lande, hvad vi har gjort for Europa, nemlig bruge et stærkt økonomisk samarbejde til at skabe et politisk samarbejde for fredelig sameksistens og mindre fattigdom. Der er langt igen, men det er det mål, vi skal sætte os.

Danmark er på mange måder på forkant med denne udvikling. Vi har gennem de sidste år gang på gang oplevet, at vi i EU-kredsen er blandt de lande, der er villige til at gå længst, men der er også en tendens rundtomkring i Europa, der trækker den modsatte vej. Der er stærke kræfter i Europa, der ikke ser de store fordele ved global frihandel og fokuserer på en række af globaliseringens negative effekter. Der er stærke kræfter, der kæmper for at holde verdens fattige lande ude.

Det ser heldigvis nu ud til, at EU igen kan forhandle på en samlet front, men det er jo ingen hemmelighed, at Frankrig har gjort sit til, at det europæiske sammenhold har set mere end skrøbeligt ud.

Vi skal i Danmark blive langt bedre til at få vore synspunkter frem i den sammensatte europæiske virkelighed. Vi er nødt til at finde allierede tidligere, og vi er nødt til at starte en bredere diskussion af globaliseringens virkelighed. Samtidig skal vi blive bedre til at fastholde, at vores kurs er den rigtige, når det kommer til reelle beslutninger, ellers får vi aldrig skabt en vision om en fri og åben verden i gensidig afhængighed. Vi får heller ikke stoppet strømmen af illegale indvandrere, og vi får frem for alt ikke bidraget til at skabe en større lighed i verden.

Folketinget har jo via Europaudvalget afgivet en holdning til et mandat, som det så er Europa-Kommissionen, der forvalter på alle EU-landenes vegne. Folketinget sidder således som det yderste led i en kæde af beslutningstagere, og det siger sig selv, at de synspunkter, vi i Folketinget bidrager med, nødvendigvis må blive sammenholdt med de øvrige EU-landes synspunkter.

Kl. 15.35

I sidste ende er det så op til Kommissionen og de mange øvrige forhandlere i Verdenshandelsorganisationen at nå frem til resultater, der forhåbentlig opfylder nogle af de ønsker, der er blevet opstillet langt tilbage i forhandlingernes fødekæde.

Derfor er vi fra Det Radikale Venstres side specielt glade for, at der i dagens forslag til vedtagelse er nævnt, at et næsten samlet Folketing og regeringen vil arbejde for en udfasning af subsidierne inden for en specifik årrække.

Vi er også meget glade for, at forslaget til vedtagelsen nævner, at vi skal tage store hensyn til de fattigste lande i forbindelse med at slippe de globale markeds kræfter løs. Adskillige rapporter viser jo med stor tydelighed, at en øget frihandel samlet vil gavne Jordens befolkning. Men de viser også, at der er stor forskel på, hvem der vil få mest gavn af den udvikling. Der vil være både tabere og vindere ved mere frihandel, og nogle af verdens fattigste lande vil være blandt taberne.

Derfor skal vi gøre alt for at sikre, at alle får en del af kagen, og derfor er det nødvendigt med kompensationsordninger. På samme måde som vi gjorde i Europa, hvor vi supplerede det indre marked med strukturfonde, skal vi også supplere det globale marked med globale strukturfonde, hvor vi sørger for, at alle, også verdens fattigste lande og yderområder, får gavn af globaliseringen. Derfor skal Danmark kæmpe for, at den globale frihandel kombineres med mere bistand.

Man kan ofte som folketingsmedlem blive spurgt, om det ikke er utilfredsstillende for folkevalgte politikere at have så lidt direkte indflydelse på de forhandlinger, Danmark er en del af. Til det spørgsmål er svaret både ja og nej. Jeg vil da gerne have langt større indflydelse, men man skal også være ualmindelig optimistisk, hvis man tror, Danmark som et enkeltstående, lille land kan gennemføre ret meget i en verdensomspændende organisation, der tæller ca. 150 medlemslande.

Vores bedste chance for indflydelse er at forsyne den danske regering med et solidt grundlag at arbejde videre på og derefter se til, at Europa-Kommissionen følger den linje, der lægges af den samlede kreds af EU-lande. EU er på verdensmarkedet så stor en aktør og forhandlingskraften så betydelig, at vi opnår mest ved at forene vore kræfter gennem EU. Denne gang er det lykkedes at samle de fleste partier i Folketinget. Vi har i dag et bredt flertal bag vedtagelsen. Hvordan det så står til i den samlede EU-kreds, vender jeg tilbage til.

Betyder denne diskussion så overhovedet noget? Mødet i Hongkong skulle jo gerne vise, at vi samlet er i stand til at skue fremad. Det er ikke kun en frihandelsaftale, der skal diskuteres. Det er vejen frem til at leve sammen i fred, og det sikres kun, hvis frihandelen kommer alle til gavn.

Vi kan fra dansk side presse på for at sprede den brede danske enighed om dette mål, men vi er nødt til at være opmærksomme på de mange andre strømninger, der ligger gemt blandt de mange andre aktører på scenen. Efter vores opfattelse er det vigtigt, at EU både viser vilje og evne til at skabe resultater i Hongkong. Det er ikke mindst os i EU, der holder fast i de forvridende støtteordninger, og det er en forpligtelse for os at vise vejen til en friere verdenshandel.

Der hviler et stort pres på EU-landene. Andre ligger i læ af os. Hvis vi ikke vil flytte os, behøver andre ikke at bevæge sig, og derved kan et sammenbrud være lige om hjørnet. Det skal vi gøre alt for at undgå, for konsekvenserne er meget uoverskuelige.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Så er det hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er mange fine ord, der kommer ud af munden på ordføreren for Det Radikale Venstre, men det ændrer jo ikke ved, at det forslag til vedtagelse, som ordføreren bakker op om, igen bakker op om den forhandlingslinje, som Europa-Kommissionen lægger, hvor Europa-Kommissionen klart siger, at den vil have en masse inden for tjenesteydelsesområdet, det kunne være vandsektoren, at den vil have en masse inden for industriområdet, for at ulandene kan få noget på landbrugsområdet. Det er jo en kræmmentalitet.

Kl. 15.40

Hvordan kan det være, at Det Radikale Venstre bakker op om sådan en kræmmermentalitet, når Doharunden i virkeligheden skulle have været en udviklingsrunde, der entydigt var kommet udviklingslandene til gode?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg forstår ikke, at Enhedslisten bliver ved med at spørge om det samme. Der blev svaret flere gange af de tidligere ordførere.

Det, jeg mener betyder rigtig meget for udviklingslandene og især de fattigste lande, er spørgsmålet om landbrug. Det er der, hvor det virkelig gælder. Altså, at blive ved med at omtale tvang i forhold til serviceydelser, der i øvrigt er omfattet af mange undtagelser, det forstår jeg ikke at man bliver ved med at spørge om.

Hvad er der i øvrigt i vejen med noget liberalisering i forhold til serviceydelserne? Det forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Min store interesse for at spørge bunder jo i, at Det Radikale Venstre i dag er med til at bakke op om et mandat, som har en kræmmermentalitet. Det er jo bl.a. lidt i modstrid med det, som fru Lone Dybkjær, Det Radikale Venstres ordfører, sagde den 29. april 2005, hvor vi bl.a. diskuterede tjenesteydelser og de her forhandlinger på bl.a. vandområdet. Da sagde fru Lone Dybkjær, at det også var klart, at der naturligvis ikke bør være et pres fra EU's side på udviklingslandene i form af, at hvis de gør det, så får de heller ikke noget andet.

Hvem har egentlig ret her? Hvem fastlægger forhandlingsmandatet hos Det Radikale Venstre? Var det fru Lone Dybkjær den 29. april, eller er det hr. Naser Khader i dag?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Der er ikke nogen, der kommer til at presse de lande, og jeg vil blive ved med at fastholde, at det, der er vigtigst, er landbruget og landbrugsområdet.

Vi hørte tidligere, at flertal i mange af udviklingslandene beskæftiger sig med landbruget, og det er det, der betyder noget.

Hvad angår det andet, synes jeg ikke, at noget liberalisering er problematisk, og der er ikke nogen, der tvinger udviklingslandene til det. I

øvrigt er der, som jeg sagde tidligere, også mange undtagelser, eksempelvis sundhed, uddannelse.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tror, at det, vi har set nu, er, at Det Radikale Venstre betaler en høj pris for at være i den samme lejr som Dansk Folkeparti og dem, der går ind for mere liberalisme.

Når der f.eks. nu kommer en udtalelse om, at der ikke er tvang til liberalisering inden for servicesektoren, så passer det jo ikke, for det fremgår af EU's dokumenter, at den forhandlingslinje, som Det Radikale Venstre altså hermed bakker op om, går ud på, at udviklingslandene skal forpligte sig til at liberalisere mindst 93 service-sektorer.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det, der bliver sagt af hr. Frank Aaen, er ikke korrekt.

De ting, hr. Frank Aaen omtaler, gælder kun mellemindkomstlandene og ikke de allerfattigste lande, som optager os aller mest.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Tak for indrømmelsen. Jeg kunne forstå, at den er bakket op af udenrigsministeren.

Det er rigtigt, at de allerfattigste lande prøver man at holde ude. De har jo alligevel ikke noget marked, der interesserer de store koncerner.

Men de store mellemindkomstlande, som også har behov for udvikling, vil med det, der er lagt frem, og som jeg kan forstå Det Radikale Venstre bakker op om, blive tvunget til at liberalisere på meget væsentlige dele af serviceområdet, samt idig med at de bliver tvunget til alvorlige toldnedsættelser ifølge det forhandlingsudspil, der ligger fra EU, og det bakker Det Radikale Venstre altså op om.

Der vil jeg bare sige, at det betyder altså, at det parti, som siger, at vi skal give noget mere i ulandsbistand, åbner for en liberalisering, som vi erfaringsmæssigt ved betyder, at de pågældende ulande kommer til at betale en høj pris.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Der blev jo sagt meget. Men jeg synes altså, at det, der er vigtigt, og det, der styrker vores forhandlingsposition, er, at det er et samlet Folke-

ting, der bakker op om vores forhandlingsposition.

Vi er jo tilhængere af EU-samarbejdet, vi er tilhængere af, at man løser de grænseoverskridende problemer fælles. Derfor er det utrolig vigtigt, at vi bakker op om forhandlingsmandatet.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre. Den næste ordfører er hr. Steen Gade.

Steen Gade (SF):

For SF er det meget tilfredsstillende, at vi tager en ny debat om WTO's ministerkonference i Hongkong. Vi tog initiativet til debatten, sidste gang vi havde den, altså før sommerferien, og vi har både før den debat og også siden presset på for at få en klarere dansk profil helt i forlængelse af en mangeårig SF-indsats i Danmark i form af at kæmpe imod handelsprotektionisme og for en mere fri handel og et mere fair handelssystem.

Kl. 15.45

Det handler om at nedbryde de rige landes handelsmure for at give udviklingslandene en chance for at udnytte globaliseringens fordele og for at gøre en særlig indsats for de fattigste udviklingslande. Alt for længe har de rige lande dikteret et uretfærdigt handelssystem med toldmure og subsidier over for verdens fattige. Det er faktisk sådan, at det er SF, der har presset mest på i de sidste mange år. At det nytter, kan man se i den vedtagelse, der ligger her i dag.

Danmark arbejder for en udfasning af eksportstøtten senest 5 år efter ikrafttræden af resultatet i Hongkong. Dumping af landbrugsvarer i de fattige lande skal stoppes, og fra i dag arbejder Danmark også for at kompensere de fattigste lande, der ellers ville tabe på en aftale. Det er altså en kraftig forbedring af den danske position, siden vi sidst diskuterede det her i salen, hvor vi havde en lang, omfattende og vel ikke alt for heldig diskussion om kompensation.

Det kræver, at EU kommer til at lægge sin landbrugspolitik fundamentalt om. Det betyder, at EU skal give markante indrømmelser. Jeg synes nok, at både udenrigsministeren og udviklingsministeren og vel også nogle af regeringspartierne ordførere er gået lidt for meget i den retning, hvor de har sagt: Alt det, EU har gjort indtil nu, er så godt. Og så stopper vi, og så roser vi EU.

Det gør jeg ikke. Jeg er sikker på, at EU kommer til at skulle give yderligere indrømmelser på Hongkongmødet, hvis vi skal have resultatet hjem.

Ifølge OECD udgjorde værdien af støtten til landbruget 37 pct. af landbrugets indtægter i EU. I USA var det 18 pct., og i Japan var det 58 pct. Det er selvfølgelig et helt uacceptabelt system alle de tre steder. Det sætter stadig i betydelig grad fokus på EU, og en af de ting, jeg er mest bekymret for, er tendensen til, at man på EU-niveau efter at have givet tilbud om toldnedsættelser nu går i gang med at definere nogle varer, som er særlig følsomme.

Det er 8 pct. af antal varenumre, altså over 2.000 toldlinjer. 8 pct. siger næsten ikke noget som helst. Men hvis man blandt de 8 pct. tager de vigtigste ud, dem, der betyder mest for økonomien, så har man sådan set kastet en spand koldt vand i hovedet på dem, som lige troede, at EU kom med et tilbud. Og det vil sige, at man trækker sit tilbud tilbage.

Jeg mener, at ministeren må give en kraftig advarsel i EU-kredsen inden forhandlingsforløbet i Hongkong om, at det her tror vi ikke på. Det kan føre til, at det bryder sammen – ligesom jeg ikke støttede sukkermandatet forleden dag i Europaudvalget. Jeg mener ikke, at sukkeraftalen er god nok, og der er en kæmperisiko for, at den er så dårlig, at udviklingslandene vil sige, at det ikke er godt nok. Derfor tror jeg faktisk, at man også på det punkt bør gøre sig klar til yderligere indrømmelser.

SF er imod eskalerende told på alle produkter, og vi ønskede faktisk, at det kunne indgå i aftalen, i vedtagelsen her. Det kunne det ikke, men dog på en række områder. Vi mener også, at vi i Hongkong bør kigge på forholdet mellem multilaterale miljøaftaler og WTO og følge det op i forløbet bagefter. Vi må i GATS-forhandlingerne ændre det ulidelige pres, der er på udviklingslandene for at åbne deres markeder for serviceydelser. Det pres må fjernes, ligesom vi forventer en kraftig dansk indsats for at inddrage arbejdstagerrettigheder, ILO-konventioner, i det fremtidige arbejde. Vi skal huske, at Hongkong bare er endnu en fase i et langt forhandlingsforløb.

Når vi har været optaget af kompensation, er det faktisk, fordi alle beregninger viser, at hvis vi skulle give den støtte til de fattigste lande, der kommer i klemme – UNDP siger, at det handler om 500 mio. dollar om året – så er det kun ½ pct. af de gevinster, der er på verdensplan ved at

foretage liberaliseringer. Det er ikke meget. Derfor er jeg glad for, at vi har kompensation med, og jeg synes, at det, at det står der, burde kræve af regeringen, at den får denne kompensations-tankegang ind i resultatet i Hongkong.

Kl. 15.50

Jeg tror ikke, at Integrated Framework er et tilstrækkeligt instrument. Det er noget andet, vi skal tænke på. Jeg er sådan set enig i det, hr. Mogens Lykketoft sagde: Navnet er ikke det, det handler om, men det er sådan set indholdet. Og det, vi bagefter skal i gang med, er at foretage et ordentligt analysearbejde; hvilke lande kommer i klemme, hvorfor kommer de i klemme, hvordan laver vi en målrettet indsats? Det her handler jo ikke om, at verdenshandelen nu bliver totalt liberaliseret – det kunne man næsten tror at nogle snakker om. Nej, sådan er det ikke. Vi kommer stadig til at leve i et system med masser af forvriddinger, og en række lande kommer i klemme i disse forvriddinger.

I den forbindelse er det også vigtigt at sige, at nogle af de udviklingslande, der er på vej op, Brasilien, Indien og Kina, også må nedbringe deres toldbarrierer, også på landbrugsområdet. Det kan faktisk betyde noget, at de gør det.

Men jeg tror altså, det er afgørende, at Danmark gør sig klar til at sige i EU, at man også skal give indrømmelser i Hongkong. Ellers risikerer vi sammenbruddet ligesom i Cancún, og det ville være meget, meget trist.

Hr. Frank Aaen har underholdt med, at vi bare kunne fjerne WTO, for så dukker der et eller andet nyt op af æsken. Men jeg kan godt fortælle hr. Frank Aaen, hvad der dukker op af æsken; der dukker bilaterale aftaler op. Det er USA, der knytter nogle fattige lande til sig, og som siger: I kan få lov til at få lidt indrømmelser her. Til gengæld er I totalt, ethundrede procent i lommen på os og de multinationale selskaber, vi holder hånden over.

Det er det samme med EU. Det er alternativet til systemet, og det er det, der kan bryde sammen.

Derfor handler det ikke altid om, at man kan få det helt, som man vil have det. Det kan man ikke, og slet ikke i verdenshandelen, men det handler om, hvorvidt man har en rimelig klar linje og vil kigge på verden, som den er i dag.

Det værste, jeg tror kan ske i de her år, hvor der er mange krisetegn mange steder og bekymrethed for udviklingen osv., er vel reelt, at man svarer igen med protektionisme. Vi kan se det i Europa, for det er jo det, der sker i Frankrig. Det

er, fordi det går dårligt i Frankrig, og så tror alle franskmænd, både dem på den højre fløj og dem på den venstre fløj, at så skal man være protektionist. Det duer ikke, det er nederlag, man er taber, og det går ud over de fattigste. Det viser al erfaring, og derfor er tiden sådan set til at advare mod protektionisme som svaret på noget som helst.

Men det vil da for de fattigste lande, som kan komme i klemme, i Afrika f.eks., være et stort plus, om de f.eks. fik nogen afvikling af de toldbarrierer, de har imellem sig. Mange af de lande har ikke en økonomi, der er større end Fyns. De har ikke brug for flere toldbarrierer. Det er ikke det, der løser problemet. At de kunne få deres toldsatser ned, så de kunne begynde at handle lidt mere med hinanden, ville være et kæmpe plus.

Så har vi brug for en kanongod bistandspolitik fra den rige del af verden. Der er jeg dødtæt af, at vi har en regering, som har skåret ned, og som faktisk også i den her finanslov fortsætter nedskæringen.

Men det er ad den vej, vi skal hjælpe verdens fattige. Vi skal give dem chancen for at komme med i økonomien i verden; tage vare på dem, der kommer mest i klemme og hjælpe dem til at få udviklet deres økonomier. Og så skal vi nedbryde de barrierer, som vi i den rige verden lever så fedt af for tiden.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Der er foreløbig to, der har bedt om ordet. Den første er hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Steen Gade sagde, at det handler om rimelig klare linjer, og han nævnte f.eks. i sin ordførertale, at GATS, forhandlingerne om serviceydelser, f.eks. vand, post, telekommunikation, skal ud af forhandlingerne. Det er jeg helt enig i. Det står også i det forslag, som Enhedslisten har fremsat. Hvor står det i det forslag, som SF er medfor-slagsstiller til, at man ikke skal have tvang ind på serviceområdet? Hvor står det henne?

Det forholder sig tværtom med den linje, hr. Steen Gade i dag lægger frem med opbakning til regeringen og dermed til EU og det forhandlingsmandat, EU arbejder efter. Det fremgår jo af de dokumenter, vi har fra EU, at vi nu kræver, at der bliver liberaliseret i mindst 93 servicesektorer, at ulandene, ikke de allerfattigste, men mellemulandene, som også er fattige, skal sænke

deres toldbarrierer, så vi får mere adgang til deres markeder for industrivarer. Det er jo det, der er realiteten, vil jeg sige til hr. Steen Gade. De fine ord er vi langt hen ad vejen enige om, men når vi kommer til realiteten, hvordan det faktisk foregår med den danske regerings bistand nede i EU, så går det i den modsatte retning.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu synes jeg, at vi skal holde fast i, at det her skal være et udviklingsarrangement i WTO, for det er en udviklingsrunde. Derfor er landbrugspolitikken helt afgørende, og SF har lagt afgørende vægt på de ting, som hr. Frank Aaen jo godt ved der også er kommet ind i den her vedtagelse, f.eks. kompensationen og fokus på de fattige lande. Det er grunden til, at vi er medforlagsstillere til det her. Og så må vi jo se i øjnene, at vi har en fundamentalt forskellig tilgang til det der med protektionisme. Den er hr. Frank Aaen tilhænger af, den er SF og jeg ikke tilhænger af.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt vi så går med til det på GATS-området: Jamen det er jeg ikke tilhænger af. Jeg støtter den vedtagelse, der ligger her, og jeg har ikke støttet mandatet om sukker forleden dag, som mange vel opfatter som værende også en del af EU's forhandlingslinje. Jeg er ikke tilhænger af det. Jeg har forstået, at hr. Frank Aaen overdriver, men på de parallelle, der kan være på servicedirektivet i den danske diskussion, har vi de samme synspunkter, som vi har til servicedirektivet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo meget svært at debattere, når man ikke kan forholde sig til de dokumenter, EU forsyner os med. I de dokumenter, der er fra EU, står det klart, at som modydelse for at fjerne de helt urimelige landbrugsstøtteordninger, som EU har, skal ulandene, bortset fra de allerallerfattigste, tvinges til at liberalisere serviceområdet; de skal tvinges til alvorlige sænkninger af deres toldsatser på industrivarerområdet.

Jeg går ikke ind for den protektionisme, EU's landbrugsstøtte er udtryk for, men jeg går skarpt ind for, at ulandene må have lov til at beskytte deres landbrug og deres industri og deres offentlige service, så den ikke bare skal kastes for ulvene. Og ulvene er i den her sammenhæng de store multinationale koncerner.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Ulvene er jo også frihandel i hr. Frank Aaens terminologi, og det er vi ikke enige i.

Ellers vil jeg sige, at jeg ikke mener, at man skal tvinge udviklingslandene, heller ikke mellemudviklingslandene, til at foretage nogen liberaliseringer eller andre ting på de der ømfindtlige serviceområder. Jeg kan bare konstatere, at der mener jeg måske det samme som hr. Frank Aaen. Og hvor galt er det egentlig, vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at vi også er enige om noget?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg synes, det er glimrende, at vi er enige om mange ting i Enhedslisten og SF.

Men jeg kan ikke forstå, at SF med den argumentation, som hr. Steen Gade kommer med her i dag, vil stemme for det forslag til vedtagelse, som regeringen også er med på. Det er fuldstændig absurd, at hr. Steen Gade fremlægger en linje, hvor han siger: Vi er i øvrigt slet ikke enige med regeringen. Men man er med på det samme forslag til vedtagelse, som ligger i lige forlængelse af den forhandlingslinje, som Europa-Kommissionen lægger i øjeblikket.

Hvordan har hr. Steen Gade det med at bakke op om et sådant forslag til vedtagelse og dermed sådan et forhandlingsmandat fra Europa-Kommissionen, som er i direkte modstrid med ulandenes interesser, sådan som ulandene selv udtrykker dem?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg har det godt med at fastholde proportionerne i det her. Det helt afgørende i den her forhandling er, at de fattigste ulande bliver hjulpet i den proces, som sker i verden, via beslutninger i WTO, og at vi får afviklet vores barrierer. Den vigtigste hindring for, at den fattige del af verden bliver rigere, skal væk. Det er proportionerne.

Så siger jeg, at jeg med hensyn til det, som Enhedslisten har gjort til det store mantra i den her diskussion, er grundlæggende enig i nogle grundprincipper. Vi skal ikke have et EU-servicedirektiv liket ind ad bagdøren via en beslutning i WTO. Det synes jeg da må være nok for hr. Rune Lund. Der er nærmest enighed, og der er ikke noget med, at jeg ved at stemme for det her forslag til vedtagelse har forpligtet mig til noget som helst andet end det, jeg siger her.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så forstår jeg simpelt hen ikke, hvorfor hr. Steen Gade ikke vil være med på Enhedslistens forslag til vedtagelse, som klart lægger afstand til den forhandlingslinje, som Europa-Kommissionen kører i øjeblikket, hvor man har en ren kræmmermentalitet, hvor man siger til ulandene: I skal give en masse i forhold til industrien; I skal åbne for vores store selskaber; I skal give en masse i forhold til serviceydelse; I skal åbne for jeres televæsen, jeres postvæsen, jeres vandsektor og den slags ting. Hvorfor går man sammen med Dansk Folkeparti og regeringen i et forslag til vedtagelse, som ligger lige i forlængelse af den forhandlingslinje, som Europa-Kommissionen fører?

Hvordan har ordføreren for SF det egentlig med at få resten af sin gruppe til at stemme for et forslag til vedtagelse, som ligger i direkte modstrid med ulandenes interesser, sådan som de selv udtrykker dem, og på en sådan måde, at hele WTO-ministerkonferencen er ved at ende i fuldstændigt kaos?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Vi er nok ikke enige om, hvordan det ligger. Jeg tror faktisk, at det netop er i ulandenes interesse at få gjort noget ved og fjernet de handelsbarrierer, den rige verden stiller op imod dem. Det er jo det, de har kæmpet for, det var jo derfor, at det brød sammen i Cancún, fordi den EU-rige del af verden ikke ville give de indrømmelser, og det er jo dem, der lægges op til at give. Så har jeg oven i købet sagt, at vi kommer til at give os yderligere på det punkt.

Så må vi jo konstatere, at det da havde været hyggeligt, om Enhedslisten havde valgt en lidt mere ædruelig holdning til, hvad der gavner ulandene. Protektionisme gavner ikke ulandene, den gavner ikke de fattigste.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Så vil jeg give ordet til ministeren for udviklingsbistand.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for en utrolig god debat. Jeg er utrolig glad for, at det stort set er et enigt Folketing, der bakker op om den ved-

tagelse, som kommer til afstemning efter debatten her, og dermed har udenrigsministeren og jeg jo et sikkert grundlag at drage til Hongkong på. Så det vil jeg gerne takke Folketinget for.

Jeg er også helt enig med hr. Steen Gade i hr. Steen Gades beskrivelse af de dårligdomme, som protektionisme medfører. Jeg synes, det var en rigtig god beskrivelse, hr. Steen Gade gav, og den er jeg helt enig i.

Der er en enkelt ting, som har været drøftet her undervejs i debatten, som jeg vil tage fat i, og det er diskussionen om kompensation. Jeg vil bare for regeringens vedkommende klart understrege, at vi ikke mener, der skal være tale om økonomisk kompensation til de lande, som bliver dårligere stillet. Grunden til, at vi ikke er enige i, at der er behov for økonomisk kompensation, er, at vi mener, det vil fastholde udviklingslandene i nogle uhensigtsmæssige og gamle strukturer, som betyder, at de rent faktisk ikke vil kunne få glæde og gavn af det potentielle, som en WTO-aftale gerne skulle medføre på sigt.

Det, vi derimod er optaget af, og det, vi har for øje, når vi taler om kompensation også i relation til ordlyden i vedtagelsen, er handelsrelateret bistand, og der er jeg fuldstændig enig med hr. Mogens Lykketoft i, at vi for så vidt kan kalde det, hvad vi vil. Jeg lagde stor vægt på Integrated Framework som et af de instrumenter, hvor vi bringer handelsrelateret bistand ind i billedet.

Hvad er så handelsrelateret bistand? Ja, det handler bl.a. om at bidrage til at finansiere sådan en mere langsigtet kapacitetsopbygning til udvikling af handelspolitik og strategier i udviklingslandene. Det handler også om at styrke de sådanne mere handelsrelaterede institutioner i udviklingslandene, og endelig handler det også om at bidrage til administrative reformer og også selvfølgelig initiativer inden for den private sektor. Det er, hvad jeg ser som kernen af handelsrelateret bistand.

Kl. 16.05

Så er det fuldstændig rigtigt, som hr. Mogens Lykketoft i og for sig også var inde på, at det kan foregå i andre regi end lige præcis Integrated Framework, og der findes også allerede forskellige instrumenter eller forskellige regi, forskellige fora, hvor der pågår handelsrelateret bistand. Det handler bl.a. om WTO's globale trustfond, det handler om Det Internationale Handelscenter, om Standards and Trade Development Facility, Advisory Center on WTO Law, Agency for

International Trade, Information and Cooperation, blot for at nævne, at der findes en række af forskellige fora, hvor handelsrelateret bistand er kernen.

Derudover bidrager vi naturligvis i vores bilaterale bistand ligeledes med handelsrelateret bistand. Det gør vi bl.a. i vores landbrugssektorprogrammer, men vi gør det selvfølgelig også i særdeleshed i vores erhvervssektorprogrammer.

Så er jeg enig i, at størrelsen af bl.a. Integrated Framework selvfølgelig også er afgørende, og der er rent faktisk lagt op til, at der skal ske en tidobling af størrelsen af Integrated Framework. Det mener jeg er svaret på hele kompensationsdiskussionen, altså et øget fokus på den handelsrelaterede bistand, som bidrager til, at udviklingslandene får lavet de reformer og får omstillet strukturerne, sådan at udviklingslandene bliver i stand til at få gavn og glæde af globaliseringen og nyde den frihandelsaftale, som vi forhåbentlig når frem til i Hongkong.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil også gerne takke for den brede enighed, der er i Folketinget. Jeg synes, det er meget, meget vigtigt, at vi står bredt samlet på tværs af midten i dansk politik om, hvad der kommer til at præge dansk økonomi i mange, mange år fremover. Derfor er det regeringens magtpåliggende, at det er lykkedes for os at få så bred en aftale, som vi i dag har om denne vedtagelse.

Jeg takker alle, der har arbejdet konstruktivt med at få lavet den, og jeg synes også, at vi har fået lavet en, der rimelig godt dækker de områder, vi kommer til at arbejde med i Doharunden. Så skal vi huske på, at den jo også fortsætter næste år, hvor flere af emnerne kan blive mere udbygget.

Tiden er jo nu gået med landbrug, for som det også er fremgået af debatten, er landbruget jo det, der har den største interesse for befolkningerne i den tredje verden, fordi det er der, der er flest beskæftiget. Derfor har man altså også lagt vægt på, at der skal komme noget substantielt frem i landbrugsforhandlingerne, før mellemindkomstlandene og ulandene har været interesserede i at gå videre til industri og til tjenesteydelse.

Men meningen med det hele er jo, at vi skal have moderniseret økonomierne, have moderne økonomier med større værditilvækst, og den modernisering fremmes jo gennem denne frihandel. Jeg er meget glad for den stærke måde, hvorpå hr. Steen Gade har advokeret for, at man

netop ikke igen skal tilbage til protektionisme, til de lukkede nationaløkonomier.

Den kritik, vi har fået fra Enhedslisten, er jo ikke overraskende, for hvor kommer Enhedslisten fra? Jeg undskylder over for formanden, at jeg afslører det, men de kommer fra de gamle kommunister og den slags, og de har jo aldrig været for frihandel. De har jo altid været for kommandoøkonomier og lukkede økonomier, hvor staten kunne styre alt og borgerne kunne styre så lidt som muligt. Så det er jo ikke nogen overraskelse. Derfor sagde hr. Frank Aaen jo også meget ærligt, at principielt er han jo imod WTO som sådan, men nu må han så finde sig i den, fordi den er der.

Verdenshandelen vokser, og den vil vokse med en vellykket frihandel. Verdensbanken har jo beregnet en stigning i udviklingslandenes realindkomst på 350 mia. dollar i 2015, hvis man i Doharunden får landbrugs subsidierne afskaffet og landbrugstoldsatserne betydeligt sænket. Det vil betyde, at der i 2015 vil være 8 pct. færre fattige, hvilket svarer til 140 millioner mennesker, der løftes ud af fattigdom – det er faktisk ikke så lidt – og ca. halvdelen af 140 millioner mennesker vil have hjemme i Afrika syd for Sahara.

Det er derfor en frihandel, der er til gavn for de fattigste. De vil vinde ved handel, meddeler FN i Milleniumprojektet. 1 pct. af bruttonationalproduktet vil de totale gevinster ved handelsliberaliseringen være. Den vil være 0,6 pct. for OECD-kredsen, men den vil være 1,4 pct. for Afrika syd for Sahara, altså mere end dobbelt så meget får Afrika syd for Sahara ud af liberaliseringen. Så jeg synes, at Enhedslisten kører et totalt skævt spor i sin hetz mod den fri verdenshandel, som er til gavn for verdens fattigste.

Kl. 16.10

Når det nu har taget tid med landbruget, så har vi ikke ret meget tid tilbage i forhandlingerne op til Hongkong. Der sættes nu pres på industritolden. Det er jo ikke bare for, at vi skal vælte alle vores varer ind over den tredje verden, hvis vi skal se på ulandsperspektivet. Det er også for sydsydhandel. De enorme todsatser, som spærrer for, at man sender varer fra Benin til Nigeria eller fra Tanzania til Mozambique, betyder jo, at de faktisk ikke får den mulighed for en regional velstandsudvikling, som de ellers ville have haft. Så industritolden er altså også noget med at fremme Syd-Syd-handelen.

Tjenesteydelserne spillede en stor rolle i dag, og der vil jeg da gerne hjælpe. Jeg burde måske have hjulpet tidligere, så vi kunne have undgået

den afsporing af debatten, som hr. Frank Aaen har specialiseret sig i. Der står i det papir, som hr. Frank Aaen har fået fra regeringenovre i Europaudvalget, at kravene omkring serviceydelserne ikke vil blive brugt på LDC-landene og andre små og sårbare udviklingslande i en tilsvarende situation.

Tallet 93 vedrører altså de lande, som ikke er LDC-lande. De skal komme med tilbud om at inkludere forbedrede eller nye forpligtelser på mindst 93 underafdelinger inden for hele tjenesteydelsesområdet, hvorimod de udviklede lande skal komme med forslag på 139 områder, altså åbne mere end de andre. Indien vil faktisk have meget glæde af at få en meget større åbning til den rige verden end til den øvrige verden.

Hvem er så disse stakkels ulande, som nu altså ikke er de dårligst stillede og heller ikke er de rigeste? Der får man jo indtryk af, når man hører hr. Frank Aaen, at det faktisk er meget fattige lande, vi i virkeligheden påtvinger åbning af vand, hvilket der slet ikke er tale om, for man kan selv afgøre, om man vil åbne for vandet eller ej. Ja, det er Brasilien, det er Kina, det er Indien, det er Chile, det er Malaysia, det er Singapore. Hvor fattige er de?

Det vil sige, at det er hele gruppen mellem OECD-landene og LDC-landene, og det vil sige, at det simpelt hen er noget sludder, hr. Frank Aaen har prøvet at afspore debatten med, at de fattigste udviklingslande – det blev så rettet her i næstsidste runde – nu skulle pålægges at åbne deres vandforsyning. De kan sige nej til det. De kan sige nej til det hele, og de bliver end ikke involveret i det. Så jeg synes, det var kraftigt misbrug af det dokument, hr. Frank Aaen har fået.

Så har vi jo også kunnet lave nogle beregninger, som viser, hvem der får den største gevinst, hvis vi nu åbner for tjenesteydelser, liberaliserer dem her i verdenshandelen. Ja, der har Økonomiministeriet beregnet, at de største procentvise velfærdsgevinster tilfalder udviklingslandene i Afrika og Asien ved liberalisering af tjenesteydelser, og det var sådan stort set det modsatte af det, hr. Frank Aaen fik ud af det.

I disse lande vil de relative gevinster blive to til tre gange så store som inden for OECD. Dette skyldes, at udviklingslandene har højere barrierer end udviklede lande, skriver Økonomiministeriet. En såkaldt gratis handelsrunde for udviklingslandene, hvor de ikke forpligter sig til mere liberalisering »... kan dog vise sig at have

omkostninger i form af lavere velfærd«. Men det skyldes, skriver rapporten, at udviklingslandene taber konkurrencedygtighed, hvis de udviklede lande liberaliserer handelen med tjenesteydelser og de altså ikke selv gør det, og så hænger de jo bagefter.

Så der er altså en stor velfærdsgevinst for dem også der. Hvad er det så for områder? Ja, det er jo ikke vandet. Det er dementeret. Hvis landet ikke vil liberalisere vandforsyningen, så bliver den ikke liberaliseret. Det, Danmark tænker på inden for tjenesteydelser, er jo sådan noget mærkeligt noget som søfart, og nå ja, det er jo ikke så interessant for Mali, det er distribution, det er forretningsservice, det er telekommunikation, det er finansielle tjenesteydelser, altså noget helt andet. Så jeg går ud fra, alle er klar over, at det er en ganske god idé at få liberaliseret de sektorer i verdensøkonomien. Der er det helt givet, at man vil se Indien være stærkt interesseret i f.eks. finansielle tjenesteydelser og forretningsservice, telekommunikation.

Så vi er altså inde i en helt ny verden end den hårdt opdelt, som Enhedslisten har prøvet at afspore debatten med. Men det er jo heldigvis kun Enhedslisten, og jeg er således provokeret glad for at have fået lejlighed til at præcisere, hvad tjenesteydelserne går ud på, hvad det er for områder, og hvad det er for lande, det drejer sig om.

Jeg vil igen takke for en rigtig god debat med ganske fine indlæg, som styrker den fælles danske position, og jeg kan forsikre hr. Mogens Lykketoft om – som hr. Mogens Lykketoft startede med at ønske – at Danmark vil være aktiv. Danmark er allerede meget aktiv. Det ved hr. Lykketoft jo også godt. Vi arbejder aktivt for det i EU. Vi arbejder aktivt for det i den nordiske ministrekreds i fællesskab. Vi blev bedt om at lægge os i selen for at få fremmet EU's nye udspil sammen med kommissær Mandelson, og i går blev det jo bekræftet igen i EU-kredsen, at det er udspillet fra alle EU-landene.

Vi arbejder også bilateralt med sagen, og jeg kan forsikre hr. Mogens Lykketoft om, at ligesom i Cancún vil vi være en drivende kraft. Det er jeg glad for at vi har et så enigt Folketinget bag.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er to, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Først hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal takke udenrigsministeren for den bekræftelse af det, jeg har prøvet at få ind i debatten, nemlig at når ordførere fra regeringspartier og støttepartier gentagne gange har sagt, at det her er en free round, altså en gratis omgang for udviklingslandene, så passer det ikke. Det er kun de allerfattigste ulande, der slipper. Andre ulande bliver påtvunget f.eks. liberalisering på forskellige områder. Og vi ved jo ikke, hvad det er for nogle områder. Vi ved bare, at EU kræver, at der er serviceområder, der skal liberaliseres. Og det kommer til at gælde det, vi kalder mellemudviklingslandene. Det vil jeg bare sige tak til udenrigsministeren for at få det bekræftet, og så er vi fri for den diskussion.

Desværre efterlades SF og hr. Steen Gade jo så med det problem, at hr. Steen Gade er imod at tvinge mellemudviklingslandene til at liberalisere på serviceområdet, men bakker op om regeringen og et EU-mandat, som medfører en sådan tvangsliberalisering.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det, der er tale om, er jo altså, at vi her åbner landbrugsmarkederne, at vi prøver at få en lavere industritold, som fremmer verdenshandelen, ikke mindst Syd-Syd-handelen og også på tjenesteydelsesområdet, som er det nye, moderne økonomiske område, hvor 70 pct. af økonomien genereres. Skulle vi pludselig, når vi laver en frihandel, holde 70 pct. af økonomien udenfor? Det ville da ikke være dynamisk. Det ville da ikke skabe den fremgang, som jeg netop forklarede hr. Frank Aaen ligger hos udviklingslandene.

Og så synes jeg altså stadig væk, at det ikke er særlig fair at rive hr. Steen Gade det i næsen, at han ikke kan se forskel på Niger og Brasilien. Det er faktisk hr. Frank Aaen, der ikke kan se forskel på Niger og Brasilien. Brasilien kan godt gå ind og sænke industritolden og kan også godt gå ind og sørge for, at der kommer mere liberalisering inden for søfart, telekommunikation osv., hvorimod Niger er i en helt anden situation.

Så jeg synes, vi skal prøve at tænke på, at denne verden ikke er én, og derfor er hr. Steen Gade og jeg enige, men vi er ikke enige med hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu vil jeg anbefale udenrigsministeren at høre efter, når ordførerne taler, herunder SF's ordfører, som helt klart før sagde, at SF er imod, at mellemudviklingslandene – og jeg ved ikke, hvor Niger kom ind i billedet henne – skal presses til at liberalisere på serviceområdet.

Jeg kan da også lige gøre udenrigsministeren opmærksom på, at udenrigsministeren jo selv har skiftet holdning. For da vi havde en debat her i Folketinget om liberalisering, specielt med henblik på vandsektoren, sagde udenrigsministeren, at GATS-forhandlingerne hviler på frivillighed, at landene frivilligt må bestemme, om de vil have et serviceområde liberaliseret eller ikke. Og fra den frivillighed er vi nu kommet til, at den samme udenrigsminister siger, at det er i orden at tvinge mellemudviklingslandene til, at de skal vælge 93 servicesektorer, der skal liberaliseres.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er stadig væk sådan, at et land kan sige nej. Landet kan sige nej ligesom i GATS-forhandlingerne, og så kommer der ikke noget ud af det.

Men det, man prøver på i verdenshandelsforhandlingerne, er jo, at man ikke sætter sig ned og siger nej. Hvis man sætter sig ned og siger nej til alt, så kommer der jo ikke nogen åbning i verdenshandelen, så kommer der ikke den liberalisering. Så ender det jo præcis i den protektionisme, som hr. Frank Aaen af forståelige grunde med hans kommunistiske fortid taget i betragtning selvfølgelig går ind for. Så bliver det selvfølgelig de lukkede økonomier. Men så får vi altså ikke den fremgang i ulandenes økonomi, som ligger i en liberalisering af verdenshandelen – også på tjenesteydelser.

Men det er stadig væk sådan, at der kan siges nej. Der kan siges nej indtil sidste øjeblik. De 148 lande skal være enige. Det, der er tale om, er, at man ønsker nogle områder, som går på tværs. Det er jo ikke særlig attraktivt at få åbnet for et enkelt marked. Det skal gå på tværs, altså man skal være enige om, at disse områder liberaliserer man. Og siger et mellemindkomsthånd som f.eks. Chile nej til det, jamen så er det blevet et nej. Forhandlingerne er ligesom her i Folketinget sådan, at de er frivillige, men det er jo altså en klog ting at nå frem til et fælles resultat.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Det er en meget kort bemærkning, og den er sådan set både til udenrigsministeren og udviklingsministeren, for at tavshed ikke skal blive taget til indtægt for hvad som helst, når vi snakker kompensation.

Jeg er ikke overbevist om, at selv en tidobling af det, der hedder Integrated Frameworks, kan gøre det. Jeg er for så vidt enig i, at vi sagtens kan se for os, at den kompensation, den bistand, der kan være nødvendig for de lande, der er tabere, kan kobles til kapacitetsopbygning i nye eksportområder, administrativ opbygning, evne til at leve op til reglerne. Men jeg vil bare gerne have, om jeg så må sige, ført til protokols, at vi bliver nødt til meget omhyggeligt at gøre op, hvilke lande der på grund af bortfald af præferenceordninger, på grund af stigende landbrugspriser, på grund af tab af toldindtægter umiddelbart er allermest belastede af liberaliseringen, og kompensere for det i en overgangsperiode.

Kl. 16.20

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det synes jeg er meget rimeligt, og det er jo også noget, man gør. Man laver en vurdering af, hvem det er, der i virkeligheden kommer til at tabe i første omgang på det her. Hvis man f.eks. har haft eksporteret til Europa og AVS-landene har fået aftale om en europæiske pris og vi så sænker vores priser, på grund af at tolden falder, ja, så falder indtægten jo i det land, der havde den garanteret høje indtægt, og det kan være hårdt for AVS-landene. Det er jo f.eks. det, der ligger i sukkerproblematikken.

Og da er det da klart, at vi der må se på en eller anden form for midlertidig kompensation, men ikke automatisk og ikke fuldstændig, for så er der ingen interesse i omlægningen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er i forlængelse af hr. Mogens Lykketofts spørgsmål og vel også kommentar. Det var den meget bastante melding fra udviklingsministeren om ikkeøkonomisk kompensation. Hvis det, ministeren er uenig i, skal forstås på den måde, at det ikke bare er en pose penge, uden at man skal bestemme, hvad den er til, så kan jeg godt erklære mig enig med ministeren.

Men jeg er ikke enig, hvis det betyder, at vi skal holde igen med kompensationstankegan-

gen. Jeg mener, at det er vigtigt at få ordet kompensationstankegangen ind i Hongkongbeslutningen, det mener jeg at regeringen er forpligtet til efter vedtagelsen af den her dagsorden. Og så mener jeg, at der er brug for grundlæggende analyser land for land. Hvad har de brug for for at komme på fode igen?

Det må være en melodi i den retning. Det skulle jo ende med et spørgsmål, og det forsøger jeg så at gøre det til.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi skal lige huske på, at der for det første er en round for free. Det betyder så, at de LDC-lande ikke kommer til at påtage sig forpligtelser og ikke sætter noget ned. Umiddelbart taber de ikke, ja, det gør de så på den indirekte måde, jeg svarede hr. Mogens Lykketoft på, at hvis pludselig tolden er blevet sat ned og de har haft glæde af den kunstigt høje pris, så har de fået en mindre indtægt.

Så det, det drejer sig om, er ikke at lave en fond. Det var der, vi skiltes i vores debat forrige gang, for hvis man automatisk får kompensation, når de økonomiske spilleregler er ændrede, er der jo ikke nogen grund til, at man selv omlægger sin økonomi, moderniserer den og kommer over i nye sektorer. Derfor er vi enige om, at det lægger vi til side.

Ordet kompensation er vi så blevet enige om i dag, og det er jo også det, vi har i sukkertanken – i sukkertanken, men også i sukkertankegangen – at det godt kan være en midlertidig situation, og den må vi se på, således at man ikke utilsigtet får tabere af, at man har lavet noget, der er fornuftigt for de fleste, men har været uhensigtsmæssigt rammende for nogle få. Og det må vi se på.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Jeg vil give ordet til hr. Frank Aaen som ordfører i anden omgang.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg har blot et par kommentarer til det, udenrigsministeren lige har sagt. Det er jo f.eks. interessant, når det sådan afvises, at vi giver kompensation krone for krone, om jeg så må sige, fordi regeringspartierne altså lige i går har fremlagt en aftale om finansloven, hvor der står i som et afsnit, at når EU skærer i støtten til dansk landbrug, så skal der tilsvarende gives kompen-

sation fra statskassen. Det er jo det, der er hele problemet. Hver eneste gang findes der jo en vej, hvor vi, de rige lande, beskytter os, mens vi kræver alt muligt af ulandene og nægter dem alt muligt. Det er jo sådan, det hænger sammen. Det er meget illustrativt.

Det er da også meget illustrativt, når udenrigsministeren, hvis udenrigsministeren har tid til at høre, før sagde, at de da bare kan sige nej. Det er jo revolverpolitik, for det, de kan sige nej til, er at sige nej til den samlede aftale, der forhandles i WTO. Det vil sige, at hvis de vil sige nej til det hele, så kan de godt undgå at blive tvunget til at liberalisere på visse serviceydelser.

Men det er jo revolverpolitik. Det, der er hele problemet, er, at EU og de rige lande fører revolverpolitik mod de fattigste og siger, at hvis ikke I bøjer jer der og der og der, så opretholder vi vore landbrugsstøtteordninger, så bliver vi ved med at ødelægge jeres landbrug med vores eksportstøtteordninger; så bliver vi ved med at eksportere tomater til Afrika, selv om de selvfølgelig selv skulle dyrke deres tomater, selv om de selv skulle opfede deres kyllinger i stedet for at få dem fra Danpo i frossen tilstand.

Det er jo det, der er problemet. Det er ren revolverpolitik: Hvis ikke vi får vores vilje, så får I ingenting, så bliver vi ved.

Kl. 16.25

Og når så udenrigsministeren siger, at det er hetz mod fri handel, så er det ikke hetz. Det, jeg har gjort opmærksom på, er, at den frihandel, som altså først og fremmest er de store selskabers handel, jo betyder, som Christian Aid har beregnet, at ulandene syd for Sahara har mistet 272 mia. dollar på den her frihandel, og det er mere, end de har fået i ulandsbistand. Er det ikke sigende, at man kan beregne, at de har tabt mere på handel, end de har fået udbetalt i ulandsbistand? Det er jo det, der skal gøres op med.

Så en lille kort bemærkning mere, inden jeg går til det afsluttende. Det er, fordi hr. Mogens Lykketoft gjorde opmærksom på, at det i Doha var et fremskridt, at udviklingslandene fik lov til at producere deres egen kopimedicin.

Det er rigtigt, det var et fremskridt. Men det er ikke et fremskridt, der er tilstrækkeligt, for samtidig blev det fastholdt, at de ikke måtte have lov til at importere kopimedicin fra hinanden. Og det betyder, at det kun er de lande, der er i stand til at etablere en medicinalindustri, der kan lave kopimedicin, som har gavn af den aftale, hvorimod de, der er endnu dårligere stillet,

som har brug for at importere, f.eks. fra Indien og fra Sydafrika, har forbud mod at importere og derfor stadig værker af afhængige af de multinationale medicinalvirksomheder, som bestemmer ved, hvad de skal have for deres ting.

Det, der er det skrækelige med det, der er sket, er, at fra at det her gik ud på, at vi bare skulle fjerne de rige landes urimelige landbrugsstøtteordninger, for at vi gør det, som vi bare skulle gøre, siger EU og et stort flertal i Folketinget her, at vi nu skal sige: Vi fjerner kun vores urimelige landbrugsstøtte, hvis mellemulandene og ikke de allerfattigste betaler for det ved kasse et ved at give vores multinationale selskaber fri adgang eller friere adgang til jeres markeder.

Det er en kræmmermentalitet, at for at de skal få noget, som er helt retfærdigt og som de bare burde have, skal de nu betale for det.

Det er også det, vi kender på serviceområdet. Det er vand, post, telekommunikation, vi ved ikke, hvad det er endnu. Hvor der tidligere var enighed om, at man ikke skulle tvinge lande til at liberalisere de her for dem meget vigtige områder, som også omfatter offentlig service, velfærd, så har vi altså fået et skifte i dansk politik, fra vi var enige om, at der skulle være frivillighed til, at det nu er tvang. Nu skal de aftvinges liberalisering af 93 forskellige former for serviceydelser.

Det er da muligt, at nogle af de rigere ulande, jeg vil oven i købet sige, at det da er muligt, at nogle af rigere ulandes agroindustri, altså store koncerner, kan tjene på det her. Men verden er jo ikke sådan, at de i Brasilien primært er en del af en stor agroindustri. Nej, i mellemudviklingslandene er hovedparten af bønderne og ulandets befolkning i almindelighed ikke interesseret i at komme på verdensmarkedet. Hvad skulle de der? De kan aldrig komme der.

Det, der er deres interesse, er at producere mad til deres egen befolkning, til nærområdet. Og det er jo det, der er i fare, det er den mulighed, de i dag har for at sige: O.k., vi kan i hvert fald producere mad nok til os selv. De bliver nu tvunget til liberaliseringer, som betyder, at de muligvis heller ikke kan producere mad nok til sig selv, og det er det, der er så utrolig farligt.

Det er så forkert, at vi i de rige lande siger, at betingelsen for, at vi holder op med at dumpe deres varer ud af verdensmarkedet, at vi holder op med at dumpe deres varer ud af deres eget marked, at betingelsen for, at vi skal holde op med den form for landbrugsstøtte og eksport-

støtte, er, at de skal give os fri adgang på en lang række områder og sænke deres toldsatser på en lang række områder, som vi ved vil betyde, at både den industrielle og den landbrugsmæssige udvikling i en lang række ulande bliver alvorligt skadet og vil køre videre med den skæve gang.

Hvad er det faktisk – for at slutte af – der er sket med den liberalisering, der er foregået de sidste 20 år? Er det, at ulandene i almindelighed er blevet rigere? Det er det jo ikke. Der er jo dyb fattigdom i langt den største del af verdens uland.

Det kan være, at Kina som det eneste land virkelig har scoret på det her, fordi de har et udemokratisk styre, og fordi de har ufattelige mængder af arbejdskraft, de bare kan dirigere med og nægte faglige rettigheder. Det er muligt, at Kina er en vinder i dette her, men langt, langt de fleste af ulandenes befolkninger er tabere i den liberalisering, der har pågået de sidste 20 år.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er bare til hr. Frank Aaen, som hele tiden tager den der rapport fra Christian Aid frem. Den slutter, så vidt jeg har set i år 2000. Nu er det ikke, fordi jeg synes, det her er afgørende, men jeg vil bare spørge, om hr. Frank Aaen ved, at de lande, som hele konklusionen er bygget på – baseret på tal op til år 2000 – i 2001, i 2002 og i 2003 har haft en økonomisk vækst på omkring 5 pct. med en stigende tendens. Jeg spørger bare, om hr. Frank Aaen ved det, for han har bygget hele den her forespørgselsargumentation op om, at den rapport fortæller sandheden.

Kl. 16.30

Jeg tror da, den fortæller noget af sandheden, men de sidste års tal indtil 2004 viser faktisk det modsatte.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var faktisk vores hensigt, at vi skulle have haft to forespørgsler, en om frihandelens konsekvenser for ulandene og en anden om regeringens forhandlingsmandat i forhold til WTO, for så kunne vi – og det er jeg meget enig i – have fået en meget mere indgående debat om de forskellige konsekvenser for forskellige ulande og på forskellige tidspunkter og dermed have fået en bredere debat lige præcis om det, der var vores hovedtema for debatterne i dag. Men man nægtede os altså at få to adskilte debatter, fordi udenrigsministeren kun kunne i dag. Så hvis vi

ville have en debat i dag, skulle vi sørge for, at det blev en fælles debat, og det har vi så fået.

Det er klart, at der er vidt forskellige billeder. Jeg siger bare, at det ikke kun er Christian Aid, det er også FN's handelsorganisation, det er også den seneste FN-rapport om uligheden i verden, der sætter meget store spørgsmålstegn ved, om frihandel er en god ting for ulandene, og dokumenterer, at det rigtig nok er en meget skidt idé for mange ulande.

Det er derfor, vi siger til holdningen om, at WTO-medicinen – bare mere frihandel – skulle være lykken for verdens ulande: Nej, sådan er det ikke.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nej, men jeg vil bare sige til hr. Frank Aaen, at så kan vi måske blive enige om, at tallene skal omgås med forsigtighed. Når man drager de der meget hårde konklusioner og er fuldstændig sikker på, at frihandel er grunden til, at det er gået galt i Malawi, Mali, Uganda og Zambia, skal man måske lige tage det med et gran salt, for tallene fra 2001, 2002, 2003 viser en 5 pct.s vækst med stigende tendens.

Det er ikke, fordi jeg tror, at det er på grund af frihandelen. Jeg kommer ikke og siger, at det er på grund af frihandelen, men problemet er jo, at hr. Frank Aaen i beskrivelsen af den anden situation var fuldstændig sikker på, at det var på grund af frihandelen, at det var gået dårligt indtil 2000.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er rigtigt, at nogle af de lande, der er beskrevet i rapporten, i dag har et bruttonationalprodukt, der er lavere, end det var for 10 år siden. Det er jo en katastrofe. Det er så også rigtigt, at nogle af dem har haft nogen vækst, som hr. Steen Gade siger, men samlet set er konklusionen – både i den rapport og i en lang række andre rapporter – den, jeg nævnte.

De eneste, jeg har hørt sige noget andet, er Verdensbanken. Og der tror jeg heller ikke, at hr. Steen Gade har særlig tillid til, at Verdensbanken har en god medicin til verdens ulande. Derfor vil jeg sige, at hovedpointen i det, vi har sagt, er den, jeg nævnte før. Og hvis vi tager alle de græsrodsorganisationer, som hr. Steen Gade normalt lytter til her i Danmark, når de jo den samme konklusion.

Der er i øvrigt noget, der undrer mig – også for så vidt angår Det Radikale Venstre: Når man tager i betragtning, at der er nogenlunde fælles holdninger i de græsrodsorganisationer, vi normalt alle sammen er tilhængere af, med hensyn til udvikling og mere velstand i den fattigste del af verden, de græsrodsorganisationer, der f.eks. siger, at det er meget vigtigt, at vi kræver, at der ikke bliver mere liberalisering, hverken på industriområdet eller på serviceområdet, så undrer det mig, at de to partier, som vi ellers står tæt sammen med i de her spørgsmål, i dag har valgt at støtte op om regeringens og et EU-mandat, der går ud på mere liberalisering på serviceområdet og en sænkning af toldsatsene på industriområdet.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg vil gerne gentage, at jeg synes, det er en udmærket vedtagelse, alle partier bortset fra Enhedslisten er blevet enige om. Jeg synes, at Enhedslisten hele dagen i dag har kørt sådan en pseudodebat, en debat, der var for 10 år siden: De fattige lande bliver snydt.

Men der må da være en grund til, at flere og flere udviklingslande melder sig ind i WTO. De forhandler samlet, de har endda sagsøgt EU i forbindelse med sukkerhandel. Det er også dem, der var årsagen til, at forhandlingerne i Cancún brød sammen.

Det, jeg vil spørge om, er: Vil hr. Frank Aaen ikke give mig ret i, at udviklingslandene generelt står stærkere i dag, end de gjorde tidligere uden en organisation som WTO? Og hvad er alternativet til WTO? Det, at de enkelte lande forhandler for sig selv, er jo det, der er virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nej, alternativet er en FN-organisation, hvor man siger, at arbejdstageres rettigheder, miljøet, den sociale udvikling, retten til at beskytte sin egen industri, mens den opbygges, retten til at beskytte sin egen landbrugsproduktion, så man er i stand til at brødføde sin egen befolkning, står over, at de multinationale selskaber skal have friere markedsadgang til de pågældende lande. Det er alternativet.

Kl. 16.35

Så vil jeg bare sige, at min opfattelse ikke er, at ulandene står stærkere. Min opfattelse er, at i WTO-samarbejdet har det f.eks. været sådan, at

ulandene har sagt: Vi ønsker kun at diskutere landbrug, vi vil ikke diskutere industritold. Men nu diskuteres der industritold. Ulandene har sagt: Vi vil kun diskutere landbrug, vi vil ikke diskutere liberalisering inden for serviceområdet. Men nu diskuteres der liberalisering inden for serviceområdet.

Lur mig, om ikke WTO-mekanismen tvinger de lande til at acceptere det, de indledningsvis var lodret imod, og som overhovedet ikke skulle have været med i denne her runde.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg er lodret uenig. Jeg mener, at de fattige lande står meget stærkere i dag. De forhandler samlet, og der er ikke nogen, der tvinger dem til noget, de ikke ønsker.

Jeg har et spørgsmål vedrørende vandforsyning og liberalisering af vand. Mener hr. Frank Aaen, at vand skal være gratis? Det er det ene spørgsmål. Det andet: Hvad er bedst, lokale vandmonopoler hvor det er diktatorens bror, der styrer vandforsyningen, eller det, at der er en privat virksomhed, der har nogle gode arbejdsvilkår for deres medarbejdere, der ikke alene sikrer forsyningspligten – det, at de fattige skal have adgang til vand – men også takstdifferentiering, det, at de fattige skal have billig vand? Hvad er vigtigst? En liberalisering – som man er imod – der kan give dem adgang til vand, eller en ideologisk holdning om, at der ikke skal liberaliseres?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er imod begge dele. Jeg er selvfølgelig imod, at diktatorens bror skal bestemme over vandet i et land, men hr. Naser Khader kan ikke få mig til at indrømme, at det er en god ting, at man på vandområdet skal indføre, at private firmaer kan tjene penge på at sælge vand.

Vi ved, hvilke katastrofer det har ført til i en lang række lande, hvor Verdensbanken har tvunget dem til at liberalisere deres vandforsyning. Det har betydet dårligere vandforsyning, det har betydet urent vand, og det har betydet, at man skulle betale en bondegård for at få vand.

Så vil jeg bare sige, når hr. Naser Khader siger, at der ikke er nogen, der tvinger ulandene, at det jo er det, der lige er i gang. Det er det, der sker foran vores øjne, at ulandene bliver tvunget til f.eks. at liberalisere på serviceområdet, bliver

tvunget til at sætte deres toldsatser ned, som beskytter deres industri, mens den opbygges. Det kan man da ikke være blind for.

Jeg kan også vende spørgsmålet om: Kan vi regne med, at Det Radikale Venstre og SF sammen med Enhedslisten vil gøre alt, hvad man kan, for at undsige et forhandlingsresultat, hvor ulandene tvinges til noget, de ikke vil?

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Hr. Steen Gade i anden omgang som ordfører.

Steen Gade (SF):

Når jeg tager ordet her i anden omgang, er det egentlig lidt i forlængelse af den sidste ordveksling med hr. Frank Aaen. For det havde måske været en god ting at have haft to debatter, en om mandatet og en om nogle overordnede principper. Derfor har jeg lyst til at sige et par ting om de overordnede principper.

For det første: SF føler sig i meget høj grad i overensstemmelse med græsrodsorganisationernes holdninger, også med hensyn til de synspunkter, vi har givet udtryk for i dag. Så kan det godt være, at min stemmeføring har været lidt høj eller hård i forhold til de uenigheder, vi har med Enhedslisten. Men de følger jo ganske meget 92-gruppens papirer på det her punkt.

Det andet er, at ting jo ændrer sig. Udenrigsudvalget var for nylig ovre at besøge Verdensbanken og havde bl.a. et møde med nogle af de folk, der havde haft ansvaret for Verdensbankens pres for at liberalisere vandforsyningen. De samme mennesker, som havde været med til at presse på på det tidspunkt, sagde nu, at det ikke var en god idé. De var ikke overbeviste om, at det var en fornuftig idé at liberalisere vandforsyningen. De var nærmest blevet tilhængere af noget, som hr. Frank Aaen og jeg er enige i, nemlig at man skal have stærke styre, man skal have en stærk kommune, man skal have en stærk stat, for det er den måde, man kan løse opgaverne på på en masse områder, herunder også nogle serviceydelser.

Kl. 16.40

Så det billede passer ikke, som var rigtig for nogle år siden, hvor Verdensbanken altid prægede liberaliseringer på de her områder. Det gør de faktisk ikke i dag. Men det betyder jo ikke, at de altid har ret nu. Og det er den nuancering, jeg godt vil have ind her til sidst.

Sagen er, at helt overordnet økonomisk, så har verden bedre af at få noget mere frihandel.

Så kommer der bedre gang i økonomien, vi får chancen for, at flere kan hæve sig ud af fattigdommen, ligesom vi har set det i det sydøstlige Asien i de sidste 10 år. Det er jo en verdenshistorisk revolution, at omkring 800 millioner mennesker er hævet ud af den yderste armod og op på et højere niveau i løbet af 10 år.

Men det betyder jo ikke, at problemerne ikke eksisterer. Der er store miljøproblemer knyttet til den store mobilitet af varer. Der er store arbejds miljøproblemer knyttet til det.

Hvad skal svaret være på det? Skal det så være, at hver enkelt lille nation prøver at løse det for sig selv, som jeg næsten synes blev sagt fra Enhedslistens side? Nej, det er, at så må vi jo arbejde hårdt for – og det indgik også i min ordførertale – at miljø kommer ind i WTO-forhandlingerne, at internationale miljøaftaler respekteres, at man respekterer miljømærker.

Vi må arbejde for arbejdstagerrettigheder, at ILO kommer ind i forhandlingerne. Og det synes jeg klart er noget, vi skulle stå sammen om. Så må vi tage os af de ekstreme ubalancer, som vi har i verden i dag på grund af skæve handelssystemer og protektionisme og det, at man bygger handelsmure op mellem hinanden.

Hvordan skal de få gang i en industriproduktion i Afrika? Jeg sagde, at mange af landene har en økonomi som Fyns, og at det ikke kan lade sig gøre med de høje toldsatser – der er ikke noget galt med Fyn, men økonomien for et helt land er ikke større end det.

Hvordan skal de få gang i økonomien, i en industriproduktion, hvis de ikke får lavet nogen aftaler om at afvikle toldbarriererne mellem hinanden? Og de er jo godt klar over det selv.

Derfor er noget af det her ikke et spørgsmål om, at de bliver tvunget til at afvikle det. Der er nogle af de lande, ofte dem, der har autoritære regimer, som ikke vil af med de toldsatser, men nogle af dem, der er mere demokratisk orienterede, kan da godt se, at det vil være fornuftigt. Og så opstår der fornuftige arbejdsdelinger i Afrika ligesom hos os.

Så det er et komplekst område med masser af forskellige problemstillinger. Det eneste sted, hvor jeg i hvert fald er sikker på at man går galt i byen, er, at vi tror, at vi kan løse det alene i Danmark.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det sidste er jeg selvsagt fuldstændig enig i, og jeg vil da også sige, at noget af det, hr. Sten Gade

sagde nu her, synes jeg kommer lidt tættere på, end jeg synes vi har været i løbet af dagen.

Men når vi skal stemme om de her to vedtagelser, så går det jo galt igen, vil jeg sige til hr. Steen Gade. For den vedtagelse, som Enhedslisten har fremsat i dag, er nøje og nøjsommeligt opbygget, så den modsvarer de krav, som f.eks. 92-gruppen, græsrodsorganisationerne i Danmark og de allerfattigste ulande har udtrykt i de aktuelle WTO-forhandlinger, punkt for punkt, hvorimod den vedtagelse, som hr. Steen Gade desværre vil stemme for, når tiden kommer, bager op om en EU-forhandlingslinje i WTO, som på flere områder gør akkurat det modsatte af det, hr. Steen Gade så udmærket lige har udtrykt her. Det er en skam.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jamen nu vil hr. Frank Aaen jo altid gerne have gjort EU's forhandlingslinje til skurken, og det er den da på nogle punkter. Jeg mener også, at den danske regering i dag har bagatelliseret nødvendigheden af at give yderligere indrømmelser til ulandene. Det har jeg sagt her fra talerstolen, det har været en del af min linje. Det gælder på landbrugsområdet, og det kan da også gælde på det område, som hr. Frank Aaen har gjort til det vigtigste. Jeg tror, der skal gives flere indrømmelser i Hongkong for at give den hjem.

Men det, der er grunden til, at jeg ikke kan stemme for vedtagelsesforslaget fra Enhedslisten, er jo først og fremmest, at det indledes med de betragtninger om, at frihandel fører til noget skidt, og det er jo faktisk hundrede procent forkert. Jeg synes i virkeligheden heller ikke, at et socialistisk parti, som faktisk går ind for øget retfærdighed, burde skrive den slags sludder. Det kan være, det er mere nuanceret end et sort/hvidt billede, men det er i hvert fald ikke korrekt, sådan som det er skrevet.

Jeg har også afsløret tallene for de lande, som hr. Frank Aaen gjorde til hele argumentationskædens udgangspunkt. Angående Christian Aid viser de nye tal for de senere år, at det går den rigtige og ikke den forkerte vej. Jeg tror ikke, det nødvendigvis er på grund af liberalisering, jeg ved faktisk ikke, hvorfor det er sådan, men jeg konstaterer bare, at det er svært, når der er så mange nuancer.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ud over den undersøgelse, som hr. Steen Gade nu har taget fat i, har jeg også refereret til to andre undersøgelser. Den ene er FN's handelsorganisations fra 2004, og den anden er også fra FN fra august i år, så det er ikke så enkelt.

Men det, jeg tog ordet for at anholde, var: Hvorfor har SF skibet sig ind i det købmandsprincip, at for at få noget, som er deres soleklare ret, nemlig et stop for vores uretfærdige landbrugsstøtteordninger, skal ulandene betale? Det er det, jeg ikke forstår. Her synes jeg kæden hopper af. Ulandene skal ikke betale, vi skal bare fjerne den uret, vi har påført verden.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

SF har ikke kastet sig ind i noget handelsprojekt. SF støtter det forslag til vedtagelse, som vi selv har været med til at fremsætte, og der står ikke det i det, som hr. Frank Aaen beskriver. Så enkel er den sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Som tidligere nævnt vil afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse først finde sted på mødet torsdag den 17. november 2005.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering, retsafgiftsloven og tinglysningsloven. (Etablering af landsdækkende bygnings- og boligregister, forbedring af datakvaliteten i bygnings- og boligregisteret og forbedret adgang til oplysninger i tingbogen m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 12/10 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.